

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası ve İktisat, Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/772)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1047

13 . III . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrası hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 . III . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucip sebepler

İkinci dünya harbinin üçüncü yılı içinde 1942 malî yılı bütçesini bağlarken bütün dünyayı saran harbin, gerek iktisadi, gerek siyasi sebeplerle memleketimize tahmil ettiği fevkalâde masrafların mevcut vergilerle karşılanması mümkün olamadığından yeni varidat membaları teminine ihtiyac görülmüştür.

Bir taraftan harpten mütevellit hayat pahalılığı dolayısıyla memur ve müstahdemlerin aylıklarına (4178) numaralı kanunla yapılan zamlar, diğer taraftan hayat pahalılığının muhtelif Devlet masraflarını arttırmış olması, 1942 malî yılı bütçesinin 309 740 396 liradan 384 035 101 liraya çıkarılmasını icabettirmiş ve fevkalâde Millî müdafaa masraflarını da ehemmiyetli surette arttırmıştır.

1941 malî yılı bütçesinde dahil bulunmayan ve miktarı 74 294 705 liraya baliğ olan bu masrafların tamamını, 1941 malî yılı varidat fazlası karşılamağa kâfi bulunmamaktadır. Bu itibarla mevcut vergilere yeniden zamlar yapılması ve harbin vücutte getirdiği şartlar dolayısıyla artmış olan kazançlardan fevkalâde bir kazanç vergisi alınması derpiş olunmuştur. Fevkalâde ahvalin doğurduğu fevkalâde masrafların imkân nisbetinde vergi membaları ile karşılanması memleketimizin malî kudretini ve paramızın iştirak kuvvetini sağlam bir halde bulundurmak için müracaat edilmesi lâzımgelen çarelerin en başında gelenlerinden biridir. Her tarafta umumiyetle kabul edilmiş olan bu esasın faydaları üzerinde uzun uzadıya durmağa lüzum yoktur. Bu itibarla her zaman olduğu gibi istihsali tazyik etmemek ve vatandaşların tediyecilik kabiliyetlerini aşmamak hususları ehemmiyetle gözönünde tutularak ve içinde bulunduğumuz zamanların iktisadi şartları da hesaba katılarak, muhtelif vergi ve resimlere, tahammülleri derecesinde zamlar yapılmıştır.

Takdim olunan lâyiha munhasıran mevcut vergilere yapılmış olan zamları ihtiva etmekte olup, fevkalâde kazançlardan alınacak vergi hakkında ayrı bir lâyiha ihzar ve takdim kılınmıştır.

Yapılan zamlar, hayvanlar vrgisiyle muamele ve muhtelif maddelerden alınan istihlâk ve ihracat vergilerine, damga, tayyare, tiyatro ve sinema ve nakliyat resimlerine, tütün, müskirat, tuz ve kibrit müdafaa vergilerine taallûk etmektedir.

Bunlardan tütün, müskirat ve tuzdan alınan müdafaa vergileriyle fevkalâde kazanç vergisi hasılatının Millî Müdafaa vekâletinin fevkalâde ihtiyaçlarına ve diğer zamların da harbin tesiriyle artmış olan âdi masraflara tahsisi muvafık görülmüştür.

Bu zamlar da, 3828 ve 4040 numaralı kanunlarla kabul olunan zamlar gibi muhtelif vergi ve resimlere nisbet edilmiş olmakla beraber heyeti ununuyesi fevkalâde ahvalin devamına maksur fevkalâde bir Millî Müdafaa mükellefiyeti teşkil etmekte ve fevkalâde ahvalin ortadan kalkmasını mütaakıp kaldırılması lâyihanın 18 nci maddesiyle temin edilmiş bulunmaktadır.

Lâyihanın maddeleri hakkında aşağıda izahat arzedilmiştir.

Birinci madde, 4040 numaralı kanunla tadil edilmiş olan Hayvanlar vergisi kanununun 18 nci maddesinin değiştirilmesine taallûk etmektedir. Bu tadilat neticesinde koyun ve kıl keçilerin vergilerine (20) şer, merinos koyunu, tiftik keçi ve sığırmı vergilerine (10) ar, manda, deve ve domuzların vergilerine (25) şer, at ve katırların vergisine (115) şer ve eşek vergisine de (15) laruş zam yapılmaktadır.

Yapılan tetkikler neticesinde süt yağ, yapağı, deri ve canlı hayvan fiyatlarının yükselmesi sebebiyle hayvancılığın hasılatı, yapılan zamları karşılamaya müsait bulunduğu ve zamların hayvan sahiplerini tazyik etmeyeceği anlaşılmıştır. At, katır ve eşeklerden alınan vergiler de, yeni zamlarla, harpten evvel alınan vergi miktarına ıblâğ edilmiş olmaktadır. Sığırlara yapılan zamlarla birlikte verginin miktarı, harpten evvelki dereceye dahi çıkmamıştır.

Lâyihanın ikinci maddesiyle Damga resmi kanununun 11 ci maddesine bağlı tarifede neveleri yazılı evraktan maktu alınmakta olan damga resimleri % 50 nisbetinde arttırılmaktadır. Bu resimler 4040 numaralı kanunla da % 50 arttırılmış olduğundan bu suretle maktu damga resimlerine, aslının bir misli derecesinde zam yapılmış olmaktadır. Bu resimler, evrakın mahiyetine göre cüzi miktarda olduğundan, resimlerin arttırılması, efradın muamelâtı üzerine tesir icra etmeyecektir. 4040 numaralı kanunla ticari ve mütedavil evrak ve senetlerin damga resmi bir misil arttırılmış ve maktu resimler ise yalnız % 50 nisbetinde bir zamma tabi tutulmuş idi, yeni yapılan zamlarla maktu ve nispi resimler arasında bir muadelet de temin edilmiş olmaktadır.

Üçüncü ve dördüncü maddeler, tayyare resmi kanununun tadiline taallûk etmektedir. Mezkûr kanunun 3 ncu maddesiyle resmî dairelere ve mahkemelere verilen arzuhaller, bir kuruşluk tayyare resmine tabi tutulmuştur. Yapılan tadil ile resmin miktarı beş kuruşa çıkarılmakta ve arzuhallerden maada resmî dairelere ve mahkemelere verilen istifaname, muhtıra, lâyiha, beyanname ve ihbarnamelele bu mahiyette resmî makamlara çekilen telgraflar da mezkûr resme tabi tutulmaktadır. Bu evrakın kâffesi, arzuhal mahiyetini taşımakta olduğundan Damga resmi kanununun 11 nci maddesinin 38 nci fıkrasında bir arada mütalâa edilerek aynı miktarda damga resmine tabi tutulmuş iken bir kısmının tayyare resminden istisna edilmesi teklif adaletine uygun bulunmamakta idi. Yapılan tadil, bu adaletsizliği izale etmekle beraber bir miktar varidat teminine de hâdim olacaktır. Konulan resim, cüzi miktarda olduğundan, bu yüzden muamelâtın haleldar olması da varit bulunmamaktadır.

Millî korunma kanununun tadiline dair olan 4156 numaralı kanunun birinci maddesinde, mezkûr kanunla verilen salâhiyete müsteniden Hükûmetçe fertlerden istenilecek beyannameler her türlü harç ve resimlerden ve bu meyanda damga ve tayyare resimlerinden istisna edilmiş olduğundan, lâyihanın 3 ncu maddesinde bu istisnanın mahfuz bulunduğu tasrih olunmuştur.

Tayyare resmi kanununda, arzuhallerin resmi ifa edilmediği veya noksan ifa olduğu takdirde, tatbik olunacak muamele hakkında sarahat bulunmadığından gerek bu cihetin, gerekse evraka yapıştirılan tayyare pullarının iptal şeklinin hükme bağlanması kanunun tamam tatbikini temin için zaruridir. Bu maksatla lâyihanın dördüncü maddesiyle, Tayyare resmi kanununun

7 nci maddesine bazı hükümler ilâvesi derpiş olunmuştur. İlâve edilen hükümler, aynen bu evrakın damga resminin ifa edilmemesi veya noksan ifa edilmesi veyahut iptal muamelesinin kanuna muhalif bulunması hallerinde tatbik olunan hükümlerin tayyare resmine de teşmilinden ibarettir. Şu kadar ki sözü geçen evrakın hem damga, hem tayyare resimleri ifa edilmemiş veya noksan ifa olunmuş ise veya pulların iptali kanuna muhalif bulunuyorsa, bu evrakı kabul ve üzerine muamele icra edenlerden damga ve tayyare resimleri için ayrı ayrı iki defa ceza alınmıyarak, her ikisi için bir defa, elli kuruş alınacağı da maddede tasrih olunmuştur. Gerek bu cezanın, gerekse ifa edilmemiş olan tayyare resminin ve 4040 numaralı kanunun 20 nci maddesiyle Damga resmi kanununun 55 nci maddesine eklenen fıkra hükmüne göre tahsili lâzımgelecek tayyare resmi ve cezasının mükellef ve masulü ile sureti tahakkuk ve tahsili hakkında aynen Damga resmi kanununun on, on bir ve on ikinci fasıllarında yazılı hükümlerin tatbik olunacağı da maddeye derecedilmiştir.

Beşinci ve altıncı maddeler, eşhas ve eşya nakliyatından alınan resimlerin arttırılmasına ait hükümleri ihtiva etmektedir. 472 numaralı kanuna müsteniden vapur ve tren yolcularından nakliye ücretine ilâveten alınmakta olan nakliyat resmi 3828 numaralı kanunun 9 ncu maddesiyle şehir harici nakliyatı birinci mevkide % 5, ikinci mevkide % 2,5 ve üçüncü mevkide de % 1 arttırılmış ve aynı kanunun 10 ncu maddesiyle yolcu nakliyatı haricinde kalan nakliyata da zaruri ihtiyaç maddeleriyle inhisara tabi mevat istisna edilmek şartıyla nakliye ücretlerinin % 5 i nisbetinde bir resim konulmuştur.

Eşhas nakliyatından alınan resim nisbetine yapılmış olan zamlar, lâyiha'nın beşinci maddesiyle birinci mevkide % 15 e, ikinci mevkide % 12,5 a ve üçüncü mevkide % 5 e ve eşhas nakliyatı haricindeki nakliyatın resmi de lâyiha'nın altıncı maddesiyle % 10 a çıkarılmaktadır.

Bu zamların, eşhas nakliyatını az çok tahdide uğratması muhtemel bulunmakla beraber harbin tevlit ettiği zaruretler dolayısıyla bu tahdit, demiryolları ve deniz nakliyatında, eşya nakliyatı lehine tecelli edeceği cihetle faydalı bulunmakta ve bu tahdit yüzünden, resim hasılatında görülecek tenakusun, yeni zamlarla telâfisi ve fazla hasılat elde edilmesi mümkün görülmektedir.

Yeni zamlar tarifelerinin değiştirilmesini istilzam etmekte olup yabancı memleketler demir ve denizyolları idare ve acentaları tarafından, Türkiye hatlarındaki nakliyata ait olarak satılan biletlerde yeni zamların tatbiki, tarife değişikliğinden mezkûr idarelerin haberdar edilmesine ve onlar tarafından da acentalarına icabeden talimatın verilmesine bağlı bulunduğundan kanunun mer'iyete girmesiyle beraber bu zamların mezkûr idarelerce tatbikına başlanması mümkün olamamaktadır. Bu itibarla yeni zamların mezkûr idarelerce satılan biletlerde hangi tarihten itibaren tatbik edileceğinin Devlet demir ve denizyolları idareleriyle, mezkûr idareler arasında münakit itilâfnamelere göre tâyin edileceği hakkında beşinci maddeye hüküm konulmuş ve aynı hükmün eşya nakliyatına yapılan zamlara da tatbik olunacağı altıncı maddede tasrih edilmiştir.

Lâyiha'nın 7 nci maddesi tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergilerinin arttırılmasına taallük etmektedir. Şimdiye kadar 2460, 3828 ve 4040 numaralı kanunlarla tütünlerde, paket ve içkilerde şişe veya litre başına maktuan ve tarife fiyatından ayrı olarak konulmuş olan müdafaa vergilerinin yeni lâyhada, tarife fiyatıyla mezcü edilmek suretiyle birleştirilmesi ve gayri sâfi satış hasılatı üzerinden alınması esas kabul edilmiştir. Fevkalâde ahval dolayısıyla tütün ve içkilerin gerek imaline muktazi iptidai maddeler gerekse işçilik ve malzeme fiyatlarında husule gelen terefülür bu mamulâtın satış fiyatlarının arttırılmasını icabettirmiş ve müdafaa vergileri zamlarının da fiyat artışlarına göre toplu bir halde maktuan konulması mümkün olmadığından, her nevin tahammül derecesi ve bu neve ait halen mevcut müdafaa vergisi nazarı itibara alınarak, yeni yapılan zamlarla birlikte müdafaa vergilerinin mütefavit miktarda ve tarife fiyatıyla mezcü edilmek suretiyle konulması zarureti hâsıl olmuştur. Yapılan hesaplara göre bu suretle alınacak müdafaa vergisi tütün satışlarında gayri sâfi hasılatın % 37 sine ve içki satışlarında da % 31 ine baliğ olduğundan lâyiha'nın 7 nci maddesine, tütün ve içkilerin perakende satış fiyatlarından bu miktarların müdafaa vergisi olarak ayrılacağı tasrih olunmuştur. Hususi âmiller tarafından yapılan içkilerden alınacak müdafaa vergisi ve aynı esas dairesinde İnhiharlar idaresince tahsil olunacaktır.

Tütün mamulâtiyle ispirotolu içkiler üzerinde mevcut müdafaa vergilerine yapılmış olan zamlar, mevcut vergilerin takriben bir misli derecesindedir.

Müdafaa vergileri, gayrisâfi satış hasılatına istinat ettirilmiş ve satış fiyatlarının tadili umumî bütçe varidatı üzerinde müessir bulunmuş olduğundan halen cari fiyatlarında, yapılacak değişiklikler için evveleminde Heyeti Vekileden karar alınacağına dair hüküm konulmuştur.

Asker sigaraları da müdafaa vergisine tabi iken 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesiyle bu vergiden istisna edilmiş ve diğer sigaralara nazaran fiyatı çok ucuz olan bu sigaranın munhasıran askerler tarafından kullanılması ve muhtemel kaçakçılığın önüne geçilmesi için bu sigaraların sureti tevzii hakkıyla mezkûr maddeye hükümler konulmuştu. 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesi, lâyiha'nın 16 ncı maddesiyle kaldırılmakta olduğundan, mezkûr maddenin asker sigaralarına müteallik hüküm, aynen lâyiha'nın 7 nci maddesine naklolunmuştur.

Lâyiha'nın sekizinci maddesi tuz satışlarından kilo başına bir kuruş müdafaa vergisi alınmasına aittir. Tuz satışlarına 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesiyle kilo başına bir kuruş müdafaa vergisi konulmuştur. Yeni lâyiha'nın 8 nci maddesiyle bu vergi arttırılmış olmayıp yapılan değişiklik sadece 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesi, tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergilerinin tahsil esasını değiştirilmesinden dolayı lâyiha'nın 16 ncı maddesiyle ilga edilmekte olduğundan mezkûr 27 nci maddede tuz müdafaa vergisi hakkında mevcut olan hükmün aynen yeni lâyihaya alınmış olmasından ibarettir.

Lâyiha'nın dokuzuncu maddesiyle, inhisar kibritlerinden ve çakmak taşlarından alınan müdafaa vergisi iki misli arttırılmaktadır. Bu arttırma neticesinde bir kutu kibritin müdafaa vergisiyle birlikte satış fiyatı dört kuruşa çıkmaktadır. Kibrit istihlâkinin umumî ihtiyaçlar arasındaki nisbeti pek cüzi olmasına göre, bu zammın kibrit istihlâki ve hayat pahalılığı üzerinde ehemmiyetli bir tesiri olmayacaktır.

Lâyiha'nın 10 ncu maddesiyle, tiyatro ve sinemalardan alınmakta olan resim % 20 nisbetinde arttırılmaktadır. 4040 numaralı kanunla yapılan zamlar ve asker ailelerine yardım zammıyla birlikte tiyatro ve sinemalardan alınacak resimlerde bilet bedelinin % 50 sine baliğ olmaktadır. Fevkalâde ahvalin icabettirdiği masrafları karşılamak üzere favkalâde hallerin devamına maksur olarak, eğlence ihtiyaçlarından biraz ağır da olsa bir vergi alınması tabii görülmek icabeder. Halen tiyatro ve sinemalara karşı olan rağbetin fazlalığına göre, bu zammın, hasılatı tenkis etmeyeceği yapılan tetkiklerle anlaşılmıştır.

On birinci madde ile ihracat vergisinin nisbeti % 10 na çıkarılmaktadır. 4040 numaralı kanunla vazedilmiş olan ihracat vergisi bu gün, ihraç olunan mevaddın fob kıymeti üzerinden % 3 nisbetindedir. İhraç mallarımızın fiyatlarında husule gelen tereffülden ve bu malların her tarafta artmakta olması dolayısıyla ihraç malları bu vergiye mütehammil görülmüştür. Bu vergiye tâbi mevaddın mühim bir kısmı, bu gün değer fiyatlarını bulmuş olan ve dahilde hiç bir vergiye tâbi bulunmayan toprak mahsullerinden alınmakta olması itibarıyla bu günün iktisadi şartlarına tamamen uygun bulunmaktadır. Harbin, münakale yollarını kullanılmaz hale getirmiş olması dolayısıyla ihracat imkânlarının azalması ve bu suretle yapılan tezyidden beklenen hasılatın alınmaması ihtimali üzerinde de durulmuş ve yapılan tetkiklere göre önümüzdeki sene zarfında yüz milyon liraya yakın ihracat yapılabileceği ve tezyidden beklenen varidatın hâsıl olacağı neticesine varılmıştır. 4040 numaralı kanunun 36 ncı maddesinde İera Vekilleri Heyetince icabı halinde lüzum görülen maddeleri bu vergiden istisna etmek ve lüzum görülen maddeler için de vergi nisbetini indirmek salâhiyeti verilmiş olduğundan, vergi nisbetinin arttırılması sebebiyle ihracatın sektedar olması gibi bir endişeye de mahal bulunmamaktadır.

Lâyiha'nın 12 ve 13 ncü maddeleri muamele vergisi nisbetinin % 2,5 zam yapılarak banka, banker ve sigorta şirketlerinden alınan vergi nisbetinin % 7,5 a, dahilî imalât ile yabancı memleketlerden yapılan ithalâtta alınan vergi nisbetinin de % 12,5 a çıkarılması istihdaf etmektedir.

Bu günkü hayat şartları ve fiyat seviyeleri muvacehesinde, toptan satış fiyatlarını % 2,5 nisbetinde arttıracak olan bu zammın perakende satış fiyatlarına aksi gayetle cüzi bir miktarda ola-

cağı cihetle eşyanın perakende satış fiyatları dolayısıyla hayat pahalılığı üzerinde ehemmiyetli bir tesir icra etmiyecektir.

Lâyihanın 14 ncü maddesi, 2731 ve 3828 numaralı kanunlarla muhtelif maddelerden alınmakta olan istihlâk vergisinin arttırılmasına taallûk etmektedir. Yapılan zamlar deri ve deriden mamul eşya ile demir, çelik ve bakır ve bunlardan mamul eşyanın vergilerine iki misil, ham kauçuk ve mamulâtı, pamuk, yün, keten iplik ve mensucatiyle, bu mensucattan yapılmış eşyanın, kâğıt, cam, çini ve porselen ve muşamba mamulâtının vergilerine % 50 ve ipek iplikleriyle, ipek ve mahlût ipek mensucat ve ipekten ve mahlût ipekten hazır eşyanın vergilerine bir misil nisbetindedir.

Bunlardan deri ve mamulâtiyle ham kauçuk mamulâtı, pamuk, yün ve kıl iplikleri, pamuk, yün ve kıl mensucat ve eşyanın vergilerine 3828 numaralı kanunun 7 nci maddesiyle yapılmış olan % 10 zam, lâyihanın 16 ncı maddesiyle kaldırılmakta olduğundan yeni zamlar, bu % 10 zammı da ihtiva etmek suretiyle tesbit edilmiş bulunmaktadır. Yani bu mevaddan yeni zamlardan başkaca 3828 numaralı kanunun 7 nci maddesiyle yapılmış olan zam artık alınmayacaktır. Bu suretle yapılan zam miktarı hakikaten % 40 dan ibaret bulunmaktadır.

Gerek 2731, gerekse 3828 numaralı kanunlarla vazedilmiş olan istihlâk vergisi, eşyanın sıkketi üzerinden alınmakta olduğundan, eşya kıymetinin arttığı nisbette, vergi nisbeti tenzile uğramaktadır. İlk vazı sırasında eşya kıymetlerine nazaran vasati % 10 olarak tesbit edilmiş olan vergi miktarları halen bu eşya fiyatlarındaki tereffüe nazaran vasati olarak :

- Deri ve mamulâtında : % 1,3 - 3,3
- Demir ve mamulâtında % 0,01 - 2,75
- Bakır ve mamulâtında : % 0,16 1
- Yün ve kıl ipliklerinde : % 6,5
- Yün ve kıl mensücatta : % 2,75 - 6,87
- Yün ve kıldan yapılmış eşyada : % 4,15 - 8,64
- Pamuk ipliklerinde : % 6,75
- Pamuk mensücatta : % 1,76 - 7,86
- Pamuktan yapılmış eşyada : % 5
- Keten ve kendir mensücatta : % 2,40 - 7,5
- Tabii ipek ve ipliklerinde : % 6,25
- Tabii ipek mensücatta : % 5,6 - 10
- Tabii ipekten yapılmış eşyada : % 3,75 - 6,25
- Suni ipekte : % 28,9

nisbetindedir. Bu nisbetler, vergiye yapılan zamların, bugünkü fiyat seviyesi içinde mühim bir tesir icra etmiyeceğini göstermektedir. Ancak derisini de kendi imal eden fabrikalarda kundura üzerinden alınan istihlâk vergisiyle suni ipek ve ipliğinden, mevaddı saire ile gayri mürettep damacana, şişe, kavanoz ve emsalinden halen alınan vergilerin nisbeti fiyatlarına nazaran yüksek bulunduğundan, bu eşya, yeni zamlardan istisna edilmiş ve lâstik ayakkabılarla lâstik çizme, kalos ve şosonların ve deriden mamul ayakkabıların vergileri de aynı sebeple, bugünkü hadlerde bırakılmış, ancak bunların vergilerine evvelece 3828 numaralı kanunla % 10 zam yapılmasına dair olan mezkûr kanunun 7 nci maddesinin lâyihanın 16 ncı maddesiyle kaldırılması lâzım geldiğinden, bu zamlar aynen lâyihaya alınmakla iktifa edilmiştir.

Yapılan zamlar verginin aslında olduğu gibi hem memleket içinde imal hem de haricden memlekete ithal olunan eşyanın kâffesine şâmilidir. Herhangi bir tereddüde ve iltibasa meydan verilmemesi için bu cihet de maddede tasrih edilmiştir.

Lâyihanın 15 ncı maddesi, bu lâyiha ile yapılan zamların ne suretle irat ve hangi ihtiyaçlara karşılık teşkil ettiğini göstermektedir. Yukarıda da arz olunduğu üzere, bu menabiden hâsıl olacak varidattan bir kısmı, fevkalâde ihtiyaçlara tahsis edilmiş olduğundan lâyihada bunun tasrihine lüzum vardır. Tütün ve içkilerle tuzdan alınan müdafaa vergilerinin tamamı ve fevkalâde kazançlardan alınması derpiş olunan vergi Milli Müdafaanın fevkalâde ihtiyaçlarına karşılık tutulmuştur.

Tütün ve içkilerle tuzdan alınan müdafaa vergileri İnhisarlar idaresince tahsil olunarak Hazineye verilmekte olup İnhisarlar Umum müdürlüğü mühlak bütçe ile idare edilmekte olduğundan bu vergilerin tahsili akabinde irat kaydedilmesi mümkün değildir. Bu itibarla bunların Hazineye ödendikçe irat edileceği ve ödenme şekil ve zamanının da Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar vekâleti arasında kararlaştırılacağı, maddede tasrih edilmiştir.

Lâyihanın 16 nci maddesi 2460 numaralı kanunun ve 3828 numaralı kanunun 7 ve 12 nci ve 4040 numaralı kanunun 27 nci maddelerinin kaldırılması hakkındadır.

Bunlardan 2460 numaralı kanun ve 3828 numaralı kanunun 12 ve 4040 numaralı kanunun 27 nci maddeleri tütün ve içkilerle tuzdan alınan müdafaa vergilerine taallük etmektedir. Tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergileri lâyihanın 7 nci maddesine konulan hükümle, tarife fiyatlariyle birleştirilmiş ve 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesinin tuz müdafaa vergisine müteallik hükmü de, aynen lâyihanın sekizinci maddesine nakledilmiş olduğundan eski hükümlerin mer'iyetten kaldırılması icabetmiştir.

Yine bu madde ile ilga edilen hükümlerden biri de 3828 numaralı kanunun 7 nci maddesidir. Bu madde, 2731 numaralı İstihlâk vergisi kanununun birinci maddesinin 5, 8 ve muaddel 9 ve 10 numaralı bentlerinde yazılı eşyanın istihlâk vergilerine % 10 zam yapılmasına dair bulunmaktadır. Bu zam lâyihasının 14 ncü maddesiyle yapılan zamlarla mezc edilmiş olduğundan bu maddenin de kaldırılması lâzımgelmiştir.

Lâyihaya yedi tane muvakkat madde ilâve edilmiştir. Bunlardan 1 ve 2 nci muvakkat maddeler, lâyihanın 14 ncü maddesiyle istihlâk vergileri arttırılan mevaddın ithalâtçı ve toptanelariyle bu mevaddı memleket içinde imal etmekle beraber 2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin beşinci fıkrasıyla istihlâk vergisinden muaf bulunan snai müesseselerin, kanunun neşri tarihinde mevcut stoklarından yeni zammın alınmasına ait hükmü ihtiva etmektedir.

Yapılan zamlar, istihlâk vergisi mevzuuna dahil pek mütelevvi eşyaya taallük ettiği cihetle bu eşyanın perakende satışıyla işigal edenlerin stoklarından da bu verginin alınması pek çok masraf ve emek ihtiyarını mucip olacağı ve buna mukabil büyük bir varidat da temin etmiyeceği cihetle muvafık görülmemiştir.

2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin beşinci fıkrasıyla istihlâk vergisinden muaf tutulmuş olan snai müesseseler, imal ettikleri mevaddın iptidai maddelerini bizzat vücuda getirmeyip bunu ya dahildeki fabrikalarla piyasadan tedarik eden veya yabancı memleketlerden celp ve ithal eyilen fabrika ve imalâthaneler olup bunlar mevaddı iptidaiyenin dahilde mübayaa veya haricden ithali sırasında mevcut vergileri ödemiş iseler de, ellerindeki stoklar yeni zammın vazından evvel mübayaa ve ithal edilmiş olduğundan, bu eşyanın zamlarını ödemiş bulunmaktadırlar. Kanunun neşrinin mütaakıp bunların ve bunlardan imal edilen maddelerin fiyatları en az, konulan vergi derecesinde artmış olacağından bu fiyat farklarının bu hususta hiç bir emek sarfetmemiş olan müesseselere bırakılması muvafık olamayacağı tabiidir. Bu itibarla bu stoklardan da yeni zamların bir defaya mahsus olarak alınması maksadıyla bu müesseselerde stoklarını beyana ve vergiyi ödemeğe mecbur tutulmuşlardır.

Verginin tarh, tahakkuk ve tahsili hakkındaki hükümler aynıyle 4040 numaralı kanundaki esaslardan ibaret bulunmaktadır. Lâyihanın muvakkat 3 ve 4 ncü maddeleri kibrit ve çakmak taşları müdafaa vergilerinin arttırılması dolayısıyla gerek Kibrit inhisarı işletme şirketi acentaları, gerekse kibrit ve çakmak taşlarının alım ve satımıyla işigal eden bilûmum hakikî ve hükmi şahısların, kanunun neşri tarihinde ellerinde mevcut kibrit ve çakmak taşlarından da bu verginin alınması maksadıyla tanzim edilmiştir.

Kibrit şirketi acentaları nezdinde büyük miktarda stok bulunması mümkün olduğundan bunların vergilerinin üç ayda ve üç müsavi taksitte alınması ve bunlar haricinde kalan hakikî ve hükmi şahıslar, sattıkları kibrit ve çakmak taşlarını peşin para ile satın almakta bulduklarından ve adedleri çok, yerleri dağınık bir halde bulunduğundan, bunların beyana müstenit vergilerinin, beyannamelelerini verdikleri sırada ve defaten alınması zarurî görülmüştür. Ancak beyan harici bulunan ve cezalı olarak alınması lâzımgelen vergiler için alâkadarlara itiraz haklarını kullanabilmek imkânı ve-

rilmiş ve bu vergilerin itiraz komisyonu kararı lâhik olduktan sonra ve üç ayda, üç müsavi taksitte tahsili için maddeye hüküm konulmuştur.

1942 malî yılı hayvanlar vergisinin de lâyiha'nın birinci maddesinde yazılı miktarlara göre tahakkuk ettirileceği herhangi bir iltibas ve tereddüde mahal kalmamak üzere beşinci muvakkat madde ile tasrih olunmuştur.

Muvakkat yedinci madde, muamele vergileri götürü usulde alman sınai müesseselerin 1942 malî yılı götürü vergilerinin lâyiha'nın 13 ncü maddesiyle yapılan nisbet tezyidinde göre ıslah olunacağını göstermek üzere tanzim edilmiştir.

Teklif olunan zam ve tevsilerden kibrit müdafaa vergisiyle ihracat, muamele ve istihlâk vergilerine taallük edenlerinin 1 haziran 1942 tarihine kadar bekletilmesi mahzurlu bulunduğu bunlara müteallik hükümlerin kanunun neşri tarihinden ve diğer hükümlerin 1 haziran 1942 tarihinden mer'î olacağı lâyiha'nın 17 ncü maddesiyle hükme bağlanmıştır.

Bu lâyiha ile yapılan zam ve tevsilerde, bundan evvelkiler gibi fevkalâde ahvalin devamı müddetine maksur bulunduğu ve 3780 numaralı kanunun mer'iyetten kaldırıldığı tarihi takibeden malî yıldan itibaren mer'iyetten kaldırılmasını temin için 4040 numaralı kanunun 40 ncü maddesi hükümünün bu lâyiha ile yapılan zamlar hakkında da cari olacağı 18 ncü maddede tasrih edilmiştir.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Esas No. 1/772

Karar No. 21

27 . III . 1942

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrası hakkında Maliye vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 . III . 1942 tarihli kararıyla Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası encümenimize havale buyurulmuş olmakla Maliye, Gümrük ve inhisarlar, Ticaret ve İktisat vekilleri hazır buldukları halde tetkik ve mütalâa olundu.

Mucip sebepler lâyihasında ileri sürülen müतालalara ve Maliye vekilinin verdiği izahata göre üçüncü yıl içinde bulunduğumuz ikinci dünya harbinin doğurduğu hayat pahalılığı memur ve müstahdemlerin aylıklarına zam icrasını icabettireceği gibi muhtelif Devlet masraflarını da arttırmış ve ayrıca fevkalâde Millî müdafaa masraflarının da ehemmiyetli bir surette tezayüdüne sebep olmuştur. Kanun lâyihasının içinde bulunduğumuz fevkalâde ahvalin istilzam eylediği fazla masrafları karşılamak üzere alınması düşünülen malî tedbirlerden biri olduğu ve hayvanlar vergisiyle muamele ve

muhtelif maddelerden alman istihlâk ve ihracat vergilerine, damga, tayyare, tiyatro ve sinema ve nakliyat resimlerine, tütün, müskirat ve kibrit müdafaa vergilerine zam icrasını tazammun ettiği ve fevkalâde kazançlardan alınacak vergi hakkında Hükmetçe ayrıca bir lâyiha ihzar edilmiş olup yakında Yüksek Meclise takdim edileceği anlaşılmış ve yukarıda arzedilen sebepler dolayısıyla kanun lâyihası encümenimizce esas itibarıyla kabul edilmiştir.

Lâyiha'nın her bir maddesi hakkında encümende cereyan eden müzakere neticeleri ve yapılan değişikliklerin sebepleri sırasıyla aşağıda arzedilmiştir :

Birinci maddenin müzakeresinde âzadan Kahraman Arıklı (Kars) bilhassa Şark vilâyetleri halkını fazla tazyik edeceği için hayvan vergilerine zam yapılmamasını âzadan Emin Sazak (Eskişehir) de hayvanların yüzde yirmisinin yavrulamayacakları için zamdan istisna edilmesini teklif etmişlerse de Encümen ekseriyetince fevkalâde ahvalin doğurduğu masrafların karşılanması zarureti gözönüne alınarak bu müतालalara iştirak edilmemiş ve bazı arka-

daşların istihlâk pazarlarına yakın olanlardan fazla, uzakta bulunanlardan az vergi alınması teklifi de eskiden mevcut olan bu şeklin hayvanların sayım zamanı bir mîntakadan diğer bir mîntakaya sürülmesi neticesini doğurduğu ve tatbikatta müşkülâtın mucip olduğu anlaşıldığı Maliye vekili tarafından beyan edilmiş ve bu sebeple bu teklifin, de tervici cihetine gidilmeyerek madde aynen kabul edilmiştir.

2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeler Hükümet esbabı mucibesinde ileri sürülen sebepler varîr görülmek aynen kabul edilmiştir.

7 nci madde yerine Gümrük ve inhisarlar vekili yeni bir şekil teklif etmiş ve buna sebep olarak da bu yeni şekil ile halkın alacağı inhisar maddesine verdiği paranın ne kadarının Millî müdafaaya gittiğini görmesi ve bilmesi gibi ruhi bir fayda temin edileceği ve ayrıca bu yeni zam dolayısıyla asker ve köylü sigara fiyatları arasındaki fark çoğaldığından ve bunun neticesi kaçakçılık başlaması ihtimali olduğundan ve bunu önlemek için de orduya şimdiye kadar verilen miktarın âzami bir had olarak kabul edilmesi ve daha fazla asker sigarası çıkarılmaması ve çıkarılanın da orduya verilerek tevziinin oraca yapılması doğru olacağı mülâhaza edildiği bildirilmiştir. Maliye vekili tarafından da muvafakat edildiği anlaşılan bu yeni şekil encümence de muvafık görülmüş ve yedinci madde ona göre değiştirilmiştir.

7 nci maddede yapılan değişiklik neticesi bu maddenin son fıkrası hükmü 8 nci madde olarak yeniden tanzim edilmiştir.

Lâyhanın 8 nci maddesi bu gün mevzuatta mevcut bir hükmü tekrardan ibaret olup yeni bir zamma taalluk etmemesine ve 16 ncı maddenin kaldırılması dolayısıyla tayıy edilmiştir.

9 ve 10 ncü maddeler Hükümetin ileri sürdüğü mucip sebepler varîr görülmek aynen kabul edilmiştir.

4040 numaralı kanunla tesbit edilen usul hükümlerinde de bazı değişiklik yapılması zaruretinin tatbikat neticesinde anlaşıldığı Gümrük ve inhisarlar vekili tarafından bildirilmiş ve verilen izahat encümence de muvafık görülmek 11 nci maddede ona göre değişiklik yapılmıştır.

12 ve 13 ncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Memleketimizin ambalaj maddelerine ve bu

meyanda çuvala olan büyük ihtiyacı nazara alınarak ve çuval imalini teşvik maksadiyle (Pamuk hariç) yerli nebatî maddelerden imal edilen çuvalların beşten fazla işçi çalışan yerlerde de imal edilmiş olsalar muamele vergisinden istisna edilmesi âzadan Temel Göksel (Edirne) tarafından teklif edilmiş ve Maliye vekili de bu istisnaya muvafakat eylemiş olmakla encümence bu teklif kabul edilmiş ve bu hususu temin maksadiyle yeni bir madde tanzim edilmiştir.

Yukarıdaki ilâve dolayısıyla lâyihadaki 14 ncü madde 15 olarak tashih edilmiş ve bugünkü mevzuatta mevcut olup yeni bir zammı tanzim etmeyen A bendinin tekrarı doğru görülmeyerek maddeden tayıy edilmiştir.

15 nci maddede 8 nci maddenin kaldırılması dolayısıyla lâzımgelen değişiklik yapıldığı gibi madde numarası da 16 olarak tashih edilmiştir.

Lâyhanın 16 ncı maddesi yukarıda arz edilen değişikliklerin yapılması dolayısıyla lüzumu kalmadığından tayıy edilmiştir.

Muvakkat maddelerde de diğer maddelerde yapılan değişikliklerle alakalı olmak üzere bazı tadiller yapılmıştır.

Bu kanunun neşrinden önce ihracat vergisi ödenmiş olduğu halde filen memlekette çıkarılmamış olan eşyadan alınmış olan vergilerin iadesi ve yine bu kanunun neşrinden önce satılmış olup da henüz Türkiyeden çıkarılmamış olan eşyanın ihracat vergilerinin satış aktinin yapıldığı tarihte mer'î olan vergi nisbeti üzerinden alınması muvafıkı adalet olacağı düşünölmüş ve buna Maliye ve Ticaret vekilleri de muvafakat eylemiş olduklarından bu hususları temin maksadıyla 8 ve 9 numaraları altında iki muvakkat madde tanzim ve lâyihaya ilâve edilmiştir.

Havalesi veçhile Gümrük ve inhisarlar encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Iktisat En. Rs.	M. M.	Kâtip
Giresun	Rize	Bilecik
İ. Sabuncu	Fuad Sirmen	K. Gülek
Afyon K.	Ankara	Ankara
H. Erkan	A. Ulus	M. Eriş
Aydın		Denizli
N. Topçoğlu		Tahir Berkay
Diyarbakır		Edirne
V. Necdet Sünkitay		Temel Göksel

Erzincan	Eskişehir	İçel	İzmir	Kars	Konya
S. Başotaç	Emin Sazak	Dr. Muhtar Berker	Benal Arıman	K. Arıklı	Kâzım Okay
Gaziantep	İstanbul	İstanbul	Niğde		Zonguldak
Nuri Pazarbaşı	A. Daver	A. H. Denizmen	Dr. R. Ferid Talay		H. Karabacak

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.
G. I. Encümeni
Esas No. 1/772
Karar No. 14

3 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Maliye vekilliğiince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 12 . III . 1942 tarihli toplantısında Meclise arzı kararlaştırılan «Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam içrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam içrasına dair kanun lâyihası» encümenimeze de havale buyurulduğundan mezkûr lâyiha Gümrük ve inhisarlar vekiliyle alâkalı memurlar da hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Hükûmetin ve İktisat encümeninin mucip sebepler lâyihasında da yazıldığı ve hile dünya harbinin doğurduğu hayat pahalılığı yüzünden memur ve müstahdemlerin ayrıklarına yapılan zamlarla, ehemmiyetli bir surette artan Milî Müdafaa masraflarını karşılamak üzere bazı vergi ve resimlere yeniden zam yapması zarureti hâsıl olduğu anlaşılmış ve lâyiha esas itibarıyla encümenimizce de kabul edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Encümenimiz, İktisat encümenince yapılan tadilatı aynen kabul etmekle beraber yedinci maddede tütün ve müskirata yapılan müdafaa vergisi zamlarının Gümrük ve inhisarlar vekâletini 10 . III . 1942 tarihinde yaptığı tarife zamları üzerinden amacağı ve bu sebeple sigara ve içki fiyatlarının bugünkü satış fiyatlarından daha yükseğe satılacağı zehabı hâsıl olduğundan bu zehabı bertaraf etmek, Hükûmetçe de encümende izah edildiği gibi müdafaa vergilerinin zikri geçen tarihte yapılan tarife zamları içinde bulunduğunu tebarüz ettirmek ve kanunun tatbiki sırasında herhangi bir ihtilâfa yol açmamak üzere 8 nci madde olarak yeniden bir mad-

de tanzimi muvafık görülmüş ve lâyihanın maddede numaralarında da tabiatıyla bir değişiklik vücutte gelmiştir.

Lâyihanın 7 nci maddesinin şekli tatbikını gösteren muvakkat 5 nci madde de bu sebeple kaldırılmıştır.

İktisat encümeninin 8 nci ve encümenimizin 9 ncu olarak kabul ettiği maddenin son fıkrası da alınan izahata göre değiştirilmiştir. Bundan başka 4040 numaralı kanunun 36 nci maddesi memlekette harice çıkarılacak eşyaya vergi vâzetmiş olmasına ve bazı hususi kanunlarda da bazı eşyanın her nevi vergi ve resimden muafiyetini icabettiren hükümler mevcut bulunmasına binaen hususi kanunlarla vergi ve resimden muaf tutulan maddelerden de ahvali fevkalâde dolayısıyla vergi alınması mezkûr maddenin tefsiri icabındandır. Bu lâyiha ile 36 nci maddenin değiştirilmesi ileride yine bir ihtilâfın tevliğine sebebiyet vermesi ihtimaline mebni lâyihanın 11 nci maddesiyle değiştirilmekte bulunan 36 nci maddeye (İ) fıkrası olarak yeniden bir hüküm konması encümence tensip edilmiştir.

Muvakkat 8 nci maddedeki (fiilen) kelimesi alınan izahata göre 11 nci madde ile değiştirilerek 4040 numaralı kanunun 36 nci maddesindeki (çıkartılan) kelimesinin mânası üzerinde tatbikatta müessir bir mahiyet alması ihtimal dahilinde görülmüş ve bir malın fiilen çıkışı o malın ihraç edilmesi istenen mahalle çıkarılmış olması zannını vereceğinden 36 nci maddenin istihdaf ettiği maksat ise Türkiye hudutları haricine çıkmış olan eşyadan vergi alınmasını âmir bulunmasına göre fiilhakika âtiyen bir ihtilâf mevzuu teşkil edebileceği düşünülmüş ve bu sebeple herhangi

bir anlaşılabilirliğe meydan bırakılmamak üzere bu kelimenin maddeden çıkarılması muvafık görülmüştür.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi buyurulması ricasıyla Yüksek Reisliğe sunuldu.

Gümrük ve İn. En. Reisi M. M.
Mardin Erzurum
S. Düzgören M. H. Göle

Kâtip
Seyhan Amasya Çorum
Şemsa İşcen N. Aktın S. Köstekcioğlu
Malatya Maraş Samsun
O. Taner H. R. Tankut S. Necmi Selmen
Samsun Tekirdağ Trabzon Yozgad
M. Ulaş N. Trak Ş. Bilgen Ekrem Pekel

Maliye encümeni mazbatası

F. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/772

Karar No. 18

14 . IV . 1942

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi, bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrası hakkında Maliye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 12 . III . 1942 tarihli kararıyla Büyük Millet Meclisine gönderilen ve encümenimize de havale buyurulmuş olan kanun lâyihası ile gerekçesi İktisat ve Gümrük encümenlerinin mazbatalarıyla birlikte, Gümrük ve inhisarlar vekili ve Maliye vekâletinin mümessili hazır olduğu halde, tetkik edildi.

Hükümetin gerekçesiyle ilgililerin verdikleri izahlardan anlaşıldığı üzere üçüncü yılını bulan ikinci dünya harbinin tesiriyle memleketimizdeki hayat pahalılığının artması, bütün ihtiyaç maddeleri fiyatlarının yükselmesi yüzünden memur maaş ve ücretlerine icra edilmiş olan zammın ve diğer umumî hizmet ve ihtiyaçlarla Millî müdafaa işlerinin kabaran masraflarının karşılanabilmesi için bir kısım vergi ve resimlerin arttırılmasına zaruret hâsıl olmuş bulduğundan lâyiha ana hatlarıyla encümenimizde de muvafık görüldükten sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Lâyihanın her maddesi hakkındaki encümenimizin mütalâalarına yapılan değişiklikler sırasıyla aşağıda arz olunmuştur :

Hükümetin birinci madesi aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde; 4040 numaralı kanunla dam-

ga resmine yapılmış olan % 50 zammı bir misle çıkarmakta olup 4040 numaralı kanunla zamna tabi tutulmayan evrakın resimlerinin bir misil tezyitten de hariç kalması tabii olduğundan ayrıca 4040 numaralı kanunun 26 nci maddesiyle % 50 zandan istisna edilmiş olan evrakın bu zandan da hariç bulunduğu dair olan ikinci fıkradaki hükmün tedvinine ihtiyaç bulunmadığından madde; zait görülerek bu fıkranın çıkarılması suretiyle tadil edilmiştir.

Üçüncü ve dördüncü maddeler; Hükümetin teklifinde olduğu gibi aynen kabul edilmiştir.

Beşinci maddede; nakliyat resmine icra edilen zammın, yabancı memleketlerde satılan biletler için Devlet Demir ve Denizyolları idareleriyle yabancı memleketlerdeki idareler arasında yapılmış olan anlaşmalar mucibince tâyin edilecek tarihten muteber olması teklif edilmiştir. Kanun hükmünün tatbik başlangıcının tâyin ve tesbitinin idareye bırakılması ve idari bir muameleye taliki uygun görülmediği ve kanunun mer'iyetinin yabancı idarelere telgraf-la bildirilmesi suretiyle tatbikinin temini mümkün görüldüğü için madde, bu hususa taallük eden fıkra çıkarılmak suretiyle değiştirilmiştir.

Altıncı maddenin beşinci maddeye matuf fıkrası da beşinci maddeye ait mülâhazaya mebnî çıkarılmıştır.

Yedinci madde; İktisat encümeni mazbatasında izah olunan sebeplerle mezkûr encümenin tesbit ettiği şekilde kabul edilmiştir. Yalnız Ha-

nımelı sigarasının da diğer mamulâtta olduğu gibi tarife fiyatına göre umumî olarak ifadesi daha uygun görüldüğünden Hanımeli sigarası yerine bu sigaranın tarife fiyatının dereci suretiyle 10,5 kuruşluk ince sigara tâbiri ikame edilmiştir.

Gümrük ve inhisarlar encümenince yedinci madde mucibince tahsil edilecek olan munzam müdafaa vergisinin, Gümrük ve inhisarlar vekillığının 10 mart 1942 tarihinde tarife fiyatlarına yaptığı zamlar içinde olduğuna ve bu tarihten itibaren ayrılıp Hazineye ödeneceğine dair yedinci maddeden sonra lâyhaya ilâve edilen sekizinci madde hükmü; muvakkat mahiyeti haiz görülmüş ve Hükümetin İktisat encümenince tadilen kabul edilen beşinci muvakkat madde-deki teklifinde mündemiç bulunmuş olduğundan devamlı hükümler arasından çıkarılmıştır.

Sekizinci madde; asker sigaralarının başkaları tarafından kullanılmasının menine ve bu nevi sigaralardan verilecek aylık ve yıllık miktarın tâyinine taallük eden bu maddeye Gümrük ve inhisarlar encümeninin dokuzuncu maddesinde ilâve olunan «İnhisarlar idaresince» kaydı, sigaraların İnhisarlar idaresinden başka bir teşekkül tarafından ihzar ve itası mümkün olmak itibarıyla lüzumsuz görüldüğünden bu kayıt çıkarılarak İktisat encümenince tesbit olunduğu şekilde kabul edilmiştir.

Dokuzuncu madde; Hükümetin teklif ettiği şekilde aynen kabul olunmuştur.

Onuncu madde; tiyatro, sinema ve konserlerden alınan resme, 4040 numaralı kanunun 33 ncu maddesiyle yapılmış olan % 10 zammı % 30 a çıkarmakta ve bu kısımdan belediye ve darülaceze hissesinin ayrılmıyacağını tasrih etmektedir.

Maddenin, 4040 numaralı kanunun 33 ncu maddesindeki zammı artırmakta olmasına ve zammın aslından sözü geçen hisselerin ayrılmıyacağı 33 ncu maddede hükme bağlanmış olup artırılmasının bu esas hükmü değiştirmeyeceği ve artan kısımdan da hisse ayrılması icabetmiyeceği tabii bulunmasına göre bunun ikinci defa tasrihi zait görüldüğünden son fıkra çıkarılmıştır.

On birinci madde; Türkiye'den çıkarılan mallardan alınan çıkış vergisi nisbetinin artırılmasına ve 4040 numaralı kanunun 36 ncu maddesinin tatbikatta doğurduğu bazı güçlük-

ler ve ihtilâfların izalesi için değiştirilmesine taalluk eden bu madde üzerinde cereyan eden müzakere neticesinde;

A) Memleketten çıkacak bazı eşyanın çıkış vergisinden istisnası suretiyle iktisadi icapların karşılanabilmesi yerinde bulunmuş ve Hükümetin bu yolda bir salâhiyetle teğhizi zaruri görülmüş olmakla beraber Vekiller Heyetince bu salâhiyetin kullanılmasını takibeden bir ay zarfında Meclise bildirmesi;

B) Çıkış vergisinde yalnız katî surette ihraç edilen mallardan alınacak vergi matrahının nasıl tâyin edileceği hükme bağlanmış olup ankonsinyasyon (Yedi emine emaneten tevdi) suretiyle çıkarılacak malların kıymetinin ve matrahın ne suretle tesbit edileceğinin derpiş edilmediği anlaşıldığından bu hususta alınacak muamelelerin de tavzihi;

C) Gümrük müfettiş ve memurlarına alâkalarının kayıt ve vesikalarını tetkik hususunda verilmek istenen salâhiyetin, defterlerin daireye celbi, iş saatleri haricinde tetkikata tevessül edilmesi gibi mükelleflerin izacına mahal vermiyecek bir şekilde kullanılmasını teminen bu tetkiklerin iş yerlerinde ve çalışma saatlerinde yapılacağına dair bir kayıt ilâvesi;

D) Tüccarın defter ve kayıtlarını tetkik edecek memurların öğrendikleri sırları ifşa etmeleri hakkında Kazanç kanununda olduğu gibi cezai takibata tabi tutulacaklarının ilâvesi, lüzumlu ve faydalı görüldüğünden Gümrük ve inhisarlar encümeninin bu maddeye tekabül eden maddesi yukarıdaki mülâhazalara göre tadil edilmiştir.

On ikinci madde: Hükümetin on ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

On üçüncü madde: Hükümetin on üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İktisat encümenince lâyhaya ilâve ve Gümrük ve inhisarlar encümenince de kabul olunan on dördüncü maddede pamuk hariç olmak üzere yerli nebati maddelerden imal olunacak çuvallar mutlak surette muamele vergisinden istisna edilmektedir.

Encümenimizce bu madde üzerinde cereyan eden müzakere ve ilgililerden alınan izahlar neticesinde memleketimizde küçük ölçüde keten ve kendirden aile mensupları ile veyahut hariçten tedarik ettiği üç beş işçi ile küçük tezgâhlarda

imal edilen çuvalların esasen muamele vergisinden müstesna bulunduğu, çuvalın iptidai maddesini teşkil eden jüt ve kanaviçenin hariçten getirtilerek dahilde dikilmek suretiyle çuval yapıldığı ve yüzde altmış nisbetinde iptidai madde tenzilâtına tabi olan bu imal tarzının vergiden istisnasını icabeden bir sebep bulunmadığı, çuvalın bu şekilde muamele vergisinden istisnasının memleket iktisadi ihtiyaçlarına faydalı bir tesiri olmayacağı ve bunun aksine, yalnız bir kısım nebati maddelerin diğerleri aleyhine himayesi gibi tabii olmayan bir tesir yapacağı anlaşıldığından maddenin lâyihadan çıkarılması muvafık görülmüştür.

On dördüncü madde: İktisat encümeninin 15 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

On beşinci madde: İktisat encümeninin 16 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat birinci madde: Bu maddenin İktisat encümenince tadil edilen şekilde muvakkat üçüncü maddedeki hükümlerin her ikisinin de stoklara müteallik ve ekseriyetle aynı mahiyette ve yekdiğerine mütenazır olduğu gözönünde tutularak kibrüt ve çakmaklar için vücudu lüzumlu bazı farklı noktaların birinci maddeye ilâvesi suretiyle her iki madde birleştirilerek bir tek madde haline konulmuştur.

Muvakkat ikinci madde : Bu madde dahi birinci muvakkat madde münasebetiyle arzolunan mütalâaya mebni dördüncü muvakkat madde ile birleştirilmiş ve beyannamelerin doğruluğunu tevsik için mükellefler nezdinde yapılacak tetkiklerin iş yerlerinde çalışma saatleri esnasında yapılmasına dair bir hüküm ilâve edilmiştir.

Muvakkat üçüncü madde : Üçüncü ve dördüncü muvakkat maddeler kaldırılmış ve İktisat encümeninin beşinci muvakkat maddesi encümenimizce de aynen kabul edilmiştir.

Hükûmetin teklif ettiği altıncı muvakkat maddede hayvanlar vergisinin birinci maddeye göre tahakkuk ettirileceğine dair olan hüküm 16 nei maddede 1942 malî yılına şâmil zam ve mükellefiyetlerin, tarh ve tahakkuk muamelelerinin bu kanun dairesinde yapılacağı hakkındaki hükümle temin edilmiş olduğundan zait görülmüş ve tayyedilmiştir.

Muvakkat dördüncü madde: Hükûmetin yedinci maddesine tekabül etmek üzere aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat beşinci madde : Gümrük encümeninin muvakkat yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat altıncı madde : İktisat encümeninin muvakkat sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

On altıncı madde : Hükûmetin 17 nei maddesi aynen kabul olunmuştur.

İşaretleri mucibince Bütçe encümenine havale buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Tokad
A. Bayındır	Nasuhi Baydar	Cemal Kovalı
Balıkesir	İzmir	Kayseri
Hacim Çarıkçı	K. Dursun	Ömer Taşcıoğlu
Kırklareli		Kırşehir
Hamdi Kuleli		İ. Özkan
Malatya		Zonguldak
M. Nedim Zabcı		Y. Ziya Özenci

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 95.

Esas No. 1/772.

22 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 sayılı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam

ierası hakkında Maliye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 13 . III . 1942 tarih ve 6/1047 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimizce tevdi buyurulmakta

İktisat, Gümrük ve inhisarlar ve Maliye encümenleri mazbatalarıyla birlikte ve Maliye vekili Fuad Ağralı ve Gümrük ve inhisarlar vekili Raif Karadeniz hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmetin mucip sebepler lâyihasında ifade edildiği veçhile dünya ahvalinin memleketimiz için alınmasını lüzumlu kıldığı tedbirlerin istilzam ettiği fevkalâde masraflar ve muhtelif âmillerin tesiriyle eşya fiyatlarında husule gelen yükselişin bir taraftan memur ve müstahdem aylıklarına ve diğer taraftan bütçenin muhtelif masraf tertiplerine yapılmasını gerektirdiği zamanlar ve ilâveler 1942 malî yılı bütçesini mühim bir nisbette kabartmış olduğundan bu fazlalığı karşılamak üzere bir kısım vergi nisbetlerinin artırılmasını teminen bu lâyihaın hazırlanıldığı ve bundan başka cari şartların bahçettiği imkânlarla elde edilen fazla kazançlardan fevkalâde bir kazanç vergisinin alınmasının da derpiş edildiği anlaşılmaktadır.

Encümenimiz dermiyan edilen lüzum ve zarureti takdir ile beraber bu gibi masrafların her şeyden evvel, memleketin iktisadi bünyesine dokunmıyacak şekilde vergi kaynaklarına müracaatla temin edilmesinin en tabii ve doğru bir yol olduğunu dikkat gözüne alarak lâyihayı esas itibarıyla kabule şayan görmüştür.

Encümenimizin aynen kabul ettiği maddelerin mucip sebepleri lâyihada veya mazbatalarda tafsilâten gösterilmiş olduğundan bunların tekrarından çekinilmiş ve yalnız Encümenin değştirdiği hükümlerin sebep ve mesnetlerinin izahı ile iktifa olunmuştur.

Hükûmetin birinci maddesiyle Maliye encümeninin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

2459 numaralı Tayyare resmi kanununun 3 neü maddesi mucibince arzuhallerin tabii olduğu bir kuruluş tayyare resminin beş kuruşa iblâğından elde edilecek varidatın pek cüzi bulunduğu nazarı dikkate alınarak vatandaşların istida ile müracaat haklarını, küçük mikyasta da olsa takyit eder mahiyette görülen bu zamanın icrasından sarfınazar edilmesi hususunda izhar olunan temenniye Maliye vekili tarafından muvafakat edilmiş olduğundan 3. neü madde kaldırılmıştır.

Maddenin müzakeresi sırasında âzadan bir zat tarafından, ihracat tacirlerine 3018 numaralı kanun gereğince verilen ihracatçı ruhsatname-

lerinin tabii olduğu damğa resmi, varakanın mahiyetine göre pek cüzi olduğu ileri sürülerek bu resmin münasip bir hadde iblâğı hususunda dermeyan edilen teklif Encümenimizce de muvafık görülmüş ve Maliye ve Ticaret vekâletleri mümessilleriyle müşterek yapılan tetkik neticesinde bu ruhsatnamelere 100 lira ve ayrıca ruhsatname ile ihraç ve ticaretine izin verilen her bir ihraç maddesi veya grubu için 10 ve 25 lira resim konulması mümkün olacağı ve ruhsatnamelerin her sene vizeye tâbi tutulması bu husustaki inzibati temin edeceği neticesine varıldığından kaldırılan 3 neü madde yerine bu resmin vazına müteallik hüküm ikame olunmuştur. Ruhsatnamelerin ne gibi hallerde iptal olunacağı 3018 numaralı kanunda gösterilmiş olduğundan bu haller haricinde, vize dolayısıyla ruhsatnamenin iptal edilmesi mevzubahis olmayıp zamanında ruhsatnamesini ibraz ve resmini tediye edenlerin vizeleri yapılacağı tabii bulunduğundan bu hususta maddeye ayrıca hüküm konulmasına lüzum görülmemiştir.

Hükûmet teklifinin dördüncü ve Maliye encümeninin 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İçki ve tütün üzerine konan istihlâk vergilerine âit 7.nci madde resim hadlerine dokunulmaksızın tertip ve yazılış bakımından yeniden kaleme alınmıştır.

Gümrük ve inhisarlar encümeninin 9 neü maddesi 8 neü madde olarak alınmış ve Hükûmetin 9 ve Maliye encümeninin 10 neü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

11. neü maddenin müzakeresinde: vergi matrahına ihraç eşyalarının kıymetini terkip eden unsurlardan biri olan primlerin ilâve edilmediği görülmüştür. Halbuki bazı memleketlere ihraç edilen eşyanın ihracatçılarına Hükûmetçe müttefaz karara tevfilan Merkez bankası veya Takas Limitet şirketi tarafından % 25 den % 48 e kadar prim verilmektedir. 4040 sayılı kanunla vergi matrahına bu primlerin ilâvesi kabul edilmişken primlerin tayin ve tevsiği emrinde görülen bazı zorluklar sebebiyle bundan vazgeçildiği anlaşılmıştır. 1941 senesinde ihracata verilen prim miktarı yirmi milyon lirayı geçmiş olduğuna göre % 10 nisbeti üzerinden bu primlerin vergiye tabii tutulmasından Hazinesinin edeceği istifade iki milyon lirayı aşmaktadır. Böyle mühim bir paranın ihmal edilmesini doğru bulmır-

yan Encümenimiz primlerin matraha ilâvesini kararlaştırmakla beraber bahsi geçen zorlukları ortadan kaldırmak üzere, bu primlerin ihracat beyannamesi verenler tarafından, beyan ve tevsiği usulünden vazgeçilerek bunların,, zamanında Ticaret vekâletince Gümrük ve inhisarlar vekâletine bildirileceği ve vergi tahakkuk ettirildiği sırada, tahakkuku yapan memurlar tarafından doğrudan doğruya vergi matrahına ilâve edileceği hakkında maddeye hüküm konulmuştur.

Tuzlu olarak veya salamura halinde yabancı memleketlere çıkarılan bazı maddeleri ihraç edenlere 3 078 numaralı Tuz kanununun 34 ncu maddesi gereğince verilmekte olan primin, gümrük çıkış vergisi matrahına alınıp alınmayacağı tatbikatta tereddüt ve ihtilâfı mucip olduğu encümende verilen izahattan anlaşmıştır. Tuz primi haddi zatında mal bedelini terkip eden bir unsur olmayıp, ihraç olunan maddelerden evvele alınmış olan tuz inhisar resminden bir kısmının geri verilmesinden ibaret bulunmasına mebni vergi matrahına ithali mevzu bahis olamayacağından, tereddüt ve ihtilâfları ortadan kaldırmak üzere, vergi matrahına girecek primler (ihracat bedelleri üzerinden verilen) kaydı ile vasıflandırılmış ve bu suretle, ihraç olunan malların ağırlıklarına göre verilmekte olan tuz primlerinin maksut bulunmadığı ifade olunmuştur.

Hükümet teklifinin 12 ve 13 ncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İktisat encümeninin çuval sanayiini himaye ve teşvik maksadiyle koymuş olduğu 14 ncu madde, çuval imalâtının, büyük tesisata, fazla işçiye ihtiyaç göstermiyen basit bir iş olduğu, bu itibarla memleketimizde sermayedar ve büyük ticari müesseseler tarafından kurulmuş ve işletilmekte bulunan çuval imalâthanelerinin büyük bir kısmı iki beygir - beş işçi haddini geçemedikleri cihetle tamamen muamele vergisinden muaf buldukları ve muafiyet haricinde kalanların en fazla beş beygir - on işçi haddi dahilinde kaldıklarından muamele vergilerinin götürü usule bağlandığı ve vergi tarhiyatında, ayrıca % 60 nisbetinde iptidai madde tenzilatı yapıldığı ve bu itibarla mevzuu bir istisnaya tabi tutulacak değerde olmadığı mülâhazasıyla Encümenimiz Maliye encü-

meni noktai nazarına iştirak etmiş ve İktisat encümeninin 15 nei maddesini 14 ncu madde olarak (D) fıkrasına (... bağlı cetvelin bir numaralı bendinden maada...) ibaresini ilâve etmek suretiyle kabul eylemiştir.

1942 malî yılı bütçesinin Yüksek Meclise sunulmasından sonra Hükümetçe ittihaz olunan bir kararla Posta ve telgraf ücretleri atırılmış ve bundan hâsıl olacak varidattan bir milyon lirasının Hazineye verilmesi kararlaştırılarak Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü bütçesine bu husus için tahsisat konulmuş olduğu ve 4040 numaralı kanunun 36 nei maddesi mucibince posta müraseleleriyle telgraflardan ve telefon abone bedelleriyle şehirler ve milletlerarası konuşmalardan alınmakta olan Müdafaa vergisinin senelik hasılatı (900 000) lira raddesinde olup bu verginin bir misil arttırılması halinde posta, telgraf ücretlerine yapılan zammın da buna göre tashihi suretiyle Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğüne Hazineye verilmesi takarrür eden paranın daha kolaylıkla ve peyderpey alınması mümkün olacağı Maliye vekili tarafından ifade edilmiş ve bu teklif Encümenimizce de işin icabına daha uygun görülmüş olduğundan bu maksadı temin için lâyhaya 15 nei madde ilâve olunmuştur.

İktisat encümeninin 16 nei maddesi bazı kelime tashih ve ilâveleriyle kabul edilmiştir.

Maliye encümeninin birinci ve ikinci muvakkat maddeleri aynen kabul edilmiştir.

İktisat encümeninin 5 nei muvakkat maddesi 3 ncu muvakkat madde olarak 6 nei ve 7 nei muvakkat maddeleri 4 ve 5 nei muvakkat madde olarak aynen alınmış ve Gümrük ve inhisarlar encümeninin 7 nei muvakkat maddesi de verginin ismi değişmiş olmasından dolayı ileride tereddüde mahal kalmamasını temin için parantez içinde (ihracat) kelimesi ilâve edilmek suretiyle 6 nei muvakkat maddeler olarak kabul edilmiştir.

Bu kanunun neşrinden evvel satılmış olupta bu tarihe kadar ihraç edilmemiş olan malların çıkış vergisinin satış akdi icra edildiği tarihteki vergi nispeti üzerinden alınması ve satış akitlerinin Ticaret vekâletince tasdikli vesikalarla gümrüklere tevsiği edilmesi hakkında, İktisat encümenince lâyhaya ilâve olunan 9 neu muvakkat madde hükmü, adalet mülâhazasına istinad ettirilmiş ise de ticari akitler çok kere sıfahi görüşmelerle icra edildiğinden kanunun neşrinden

evvel yapılmış olan satışların tevsiki bir çok güçlükler doğuracak mahiyette olduğu gibi muvazalalara da geniş ölçüde yer vereceğinden ve ihracatçılara büyük külfetler tahmil edeceğinden Encümenimizce maddenin tayyını muvafık görülmüştür.

Hükümetin 17 nci maddesi, hayvanlar vergisine ait olup muvakkat 4 ncü mated ile temin edilmiş olan ve burada tekrardan ibaret bulunan son fıkrası tayyedilmek suretiyle, 18 ve 19 ncü maddeleri de aynen kabul edilmiştir.

Yukarıda sebepleri arzedilen tadillerle kaleme alınan lâyiha Umumi Heyetin tasvibine arzolanmak üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	T. Coşkan	H. Kitabcı

Kâtip	Afyon K.	Antalya
İstanbul	Ş. R. Hatipoğlu	N. E. Sumer
F. Öymen		
Bolu		Bolu
Celâl Said Siren		Dr. Zihni Ülgen
Bursa	Bursa	İsparta
Dr. S. Konuk	Nevzat Ayas	R. Ünlü
İstanbul	İstanbul	Kayseri
S. Uraz	H. Ülkmen	F. Baysal
Kayseri	Kırklareli	Konya
Suad Hayri Ürgüplü	B. Denker	R. Türel
Kütahya	Maraş	Ordu
A. Tiridoğlu	M. Bozdoğan	H. Yalman
Samsun	Tokad	Yozgad
M. A. Yörüker	H. N. Keşmir	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hayvanlar vergisi kanununun muaddel 18 nci maddesini değiştiren 4040 numaralı kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Vergi hayvan başına aşağıda hizalarında yazılı miktarlarda alınır.

Nev'i	Kuruş
Merinos koyunu	40
Tiftik keçi	45
Koyun ve kılkeçi	80
Sığır	45
Manda	125
Deve ve domuz	150
At (İğdiş, aygır, kıs- rak), katır	125
Eşek	25

MADDE 2. — Damga resmi kanununun 11 nci maddesine bağlı tarifeye göre alınmakta olan maktu damga resimleriyle aynı kanunun 33 ncü maddesinde yazılı evrakın resmine 4040 numaralı kanunun 26 ncı maddesiyle yapılmış olan % 50 zam bir misli arttırılmıştır.

Sözü geçen 26 ncı madde ile % 50 zandan istisna edilmiş olan evrak, işbu kanunla yapılan tezyide tabi değildir.

MADDE 3. — 2459 numaralı ve 28. V. 1934 tarihli Tayyare resmi kanununun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştiri-

İKTİSAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükûmetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Hükûmetin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3. — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen.

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen.

MADDE 2. — Hükûmetin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 3. — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen.

**MALİYE ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükûmetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Damga resmi kanununun 11 nci maddesine bağlı tarifeye göre alınmakta olan maktu damga resimleriyle aynı kanunun 33 ncü maddesinde yazılı evrakın resmine 4040 numaralı kanunun 26 ncı maddesiyle yapılmış olan % 50 zam bir misli arttırılmıştır.

MADDE 3. — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 ve 4040 numaralı kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve bazı vergi ve resimlere yeniden zam icrasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen.

MADDE 2. — Maliye encümeninin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 3. — Damga resmi kanununun 11 nci maddesine bağlı tarifeye aşağıdaki 98 nci numara eklenmiştir :

98. 3018 numaralı kanun

Hü.

1k. E.

G. İ. E.

rilmiştir:

Resmî dairelere ve mahkemelere verilen her nevi arzuhal ve istifanemelerle lâyiha, muhıra, beyanname ve ihbarnameler ve bu mahiyette resmî makamlara çekilen telgrafnamele-
rin mühürlü veya imzalı nüshalarına beşer kuruşluk tayyare pulu yapıştırılır. Pullar damga resmi kanunu hükmü dairesinde iptal edilir.

4156 numaralı kanunun birinci maddesindeki muafiyet hükmü mahfuzdur.

MADDE 4. — 2459 numaralı ve 28. V. 1934 tarihli Tayyare resmi kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Üçüncü maddede yazılı evrakın resmi ife edilmediği veya noksan ifa olduğu veyahut pulların iptal muamelesi kanna muhalif olduğu takdirde Damga resmi kanununun maddel 55 nci maddesinde yazılı

MADDE 4. — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 4. — Hükûmetin 4 nci maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

mucibince verilecek ihracatçı ruhsatnameleri 100 lira;

Yukarıki miktara ilâveten:

a) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihraç maddesi için 10 lira;

b) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihraç maddeleri grubu için 25 lira.

Ruhsatnamelerin verilmesinden sonra, ruhsatnamelere yeniden ilâve olunacak her bir ihraç maddesi veya grubu için, a ve b fıkralarında yazılı resim istifa olunur.

Ruhsatnameler her yıl ikinci kânun ayı içinde Ticaret vekâletine vize edilir. Vize muamelesinden ruhsatnamenin tabi olduğu miktarda resim alınır. İkinci kânun ayından sonra, vize edildiğine dair Ticaret vekâletinin tasdikini havi bulunmayan ruhsatnameler muteber sayılmaz. Yıl içinde yeniden alınan ruhsatnameler, verildiği yıl için ayrıca vizeye tabi tutulmaz.

4040 numaralı kanunun 26 ncı maddesiyle işbu kanunun ikinci maddesi mucibince maktu damga resimlerine yapılmış olan zamlar, yukarıda yazılı ruhsatnamelerin damga resmine şâmil değildir.

MADDE 4. — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 4. — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen.

hükümler dairesinde muamele yapılır, şu kadar ki mezkûr evrakın hem damga, hem tayyare resimlerinin ifa edilmemiş veya noksan ifa edilmiş olması veyahut pulların iptali kanuna muhalif bulunması hallerinde bu evrakı kabul ve üzerine muamele icra edenlerden yalnız bir ceza alınır. Resim ve cezaların tahakkuk ve tahsilinde, Damga resmi kanununun on, on bir ve on ikinci fasıllarında yazılı hükümler tatbik olunur.

MADDE 5. — Nakliyat resmi hakkındaki 472 numaralı kanunun ikinci maddesinde yazılı olan vergi nisbetlerine 3828 numaralı kanunun 9 ncu maddesiyle yapılmış olan zamlar birinci mevkide % 15, ikinci mevkide % 12,5 ve üçüncü mevkide % 5 olarak değiştiril-

Yabancı memleketlerde satılan biletler için bu zamlar, Devlet demir ve denizyolları idareleriyle yabancı memleketlerdeki idareler arasında münakit itilâfnameler mucibince tâyin edilecek tarihten itibaren tatbik olunur.

MADDE 6. — 3828 numaralı kanunun 10 ncu maddesi mucibince yolcu nakliyatı haricindeki her nevi nakliyattan alınmakta olan nakliyat resminin nisbeti % 10 a çıkarılmıştır. 5 nci maddenin son fıkrası hükmü bu zamlar hakkında da ca-ridir.

MADDE 7. — Memleket içinde satılan tütün ve ispirotolu içkilerin perakende satış fiyatlarının tütün ve mamulâtında (enfiye ve tömbeki dahil) % 37

MADDE 5. — Hükûmetin beşinci maddesi aynen.

MADDE 6. — Hükûmetin altıncı maddesi aynen

Madde 7. — Tütün ve içkilerden 2460, 3828 ve 4040 sayılı kanunlar ahkâmına tevfikân alınmakta olan Milli Müdafaa vergilerine aşağıdaki zamlar ya-

MADDE 5. — Hükûmeti 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6. — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen.

MADDE 7. — İktisat encümeninin 7 nci maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

MADDE 5. — Nakliyat resmi hakkındaki 472 numaralı kanunun ikinci maddesinde yazılı olan vergi nisbetlerine 3828 numaralı kanunun 9 ncu maddesiyle yapılmış olan zamlar birinci mevkide % 15, ikinci mevkide % 12,5 üçüncü mevkide % 5 olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6. — 3828 numaralı kanunun 10 ncu maddesi mucibince yolcu nakliyatı haricindeki her nevi nakliyattan alınmakta olan nakliyat resminin nisbeti % 10 a çıkarılmıştır.

MADDE 7. — Tütün ve içkilerden 2460, 3828 ve 4040 sayılı kanunlar ahkâmına tevfikân alınmakta olan millî müdafaa vergilerine aşağıdaki zamlar

MADDE 5. — Maliye encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6. — Maliye encümeninin 6 nci maddesi aynen.

MADDE 7. — Tütün ve içkilerden 2460, 3828 ve 4040 numaralı kanunlar hükümleri gereğince alınmakta olan Millî müdafaa vergilerine aşağıdaki

Hü.

si ve ispirotolu içkilerde % 31 i müdafaa vergisi olarak ayrılır.

Hususi âmillerden alınacak vergi İnhisarlar idaresince inhisar resmiyle birlikte tahsil olunur.

Tütün ve mamulâtiyle ispirotolu içkilerin bu kanunun neşri tarihinde cari fiyatlarında lüzum görülecek değışiklikler İcra Vekilleri Heyeti kararıyle yapılabilir.

Asker sigaraları hasılatından müdafaa vergisi ayrılmaz. Bir ere bir günde verilecek sigara miktarı İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak talimatname ile tâyin edilir. Asker sigarasının erat ve onbaşlarla erbaşlardan gayri kimseler tarafından satın alınması veya bulundurulması yasaktır. Erat ve on başlarla erbaşlardan gayri kimselerin elinde bulunan asker sigaraları Hükümetçe müsadere olunarak İnhisarlar idaresine verilir; ve bunlardan sigara başına bir kuruş para cezası almır. Bu ceza yarım liradan az ve iki yüz liradan fazla olamaz.

İk. E.

G. İ. E.

pılmıştır:

1 Tütün muamelâti;

A) Sigaralar;

20 veya 25 sigarayı ihtiva eden sigara paketlerinden: Tarife fiyatı 25 kuruş ve daha yukarı olanların beher paketine 13 kuruş;

Tarife fiyatı 12 kuruştan 24 kuruşa kadar (24 kuruşluk dahil) olan sigaraların beher paketine 6 kuruş;

Tarife fiyatı 12 kuruştan aşağı olanların beher paketine 2,5 kuruş;

Hanımeli ve subay sigaralarının beher paketine 5 kuruş;

B) Tütünlere;

Paketi 20 veya 25 gramlık olan tütünlere beşinci atelye ve ikinci köylü tütünlere beher paketine 3 kuruş;

Ve diğer her nevi tütünlere 20 ve 25 gramlık beher paketine 5 kuruş;

C) Muhtelif:

Paketi 25 gramlık olan yerli enfiyenin beher paketine 5 kuruş;

Tömbekilerin beher paketine 4 kuruş;

Püroların beher adedine 2 kuruş;

Sigarilosların beher adedine 1 kuruş;

2. İçki :

50 derecelik rakularla birinci ve ikinci sınıf likörlerin 100 santilitrelik beher şişesine 85 kuruş;

45 derecelik rakularla votkanın 100 santilitrelik ve kanyanın 70 santilitrelik beher şişesine 55 kuruş;

50 derecelik rakuların, votkanın, birinci ve ikinci sınıf likörlerin 50 santilitrelik ve 43 derecelik rakı ile vermutun 100

Mal. E.

B. E.

yapılmıştır:

1. Tütün mamulâtı;

A) Sigaralar;

20 veya 25 sigarayı ihtiva eden sigara paketlerinden: Tarife fiyatı 25 kuruş ve daha yukarı olanların beher paketine 13 kuruş;

Tarife fiyatı 12 kuruştan 24 kuruşa kadar (24 kuruşluk dahil) olan sigaraların beher paketine 6 kuruş;

Tarife fiyatı 12 kuruştan aşağı olanların beher paketine 2,5 kuruş;

Tarife fiyatı 10,5 kuruş olan ince sigara ile subay sigaralarının beher paketine 5 kuruş;

B) Tütünler:

Paketi 20 veya 25 gramlık olan tütünlerden beşinci atelye ve ikinci köylü tütünlerinin beher paketine 3 kuruş;

Ve diğer her nevi tütünlerin 20 ve 25 gramlık beher paketine 5 kuruş;

C) Muhtelif:

Paketi 25 gramlık olan yerli enfiyenin beher paketine 5 kuruş;

Tömbekilerin beher paketine 4 kuruş;

Püroların beher adedine 2 kuruş;

Sigarilosların beher adedine 1 kuruş;

2. İçki :

50 derecelik rakılarla birinci ve ikinci sınıf likörlerin yüz santilitrelik beher şişesine 85 kuruş;

45 derecelik rakılarla votkanın yüz santilitrelik ve kanyanın 70 santilitrelik beher şişesine 55 kuruş;

50 derecelik rakıların, votkanın, birinci ve ikinci sınıf likörlerin 50 santilitrelik ve 43

zamlar yapılmıştır:

I. Tütün mamulâtı:

A) Sigaralar:

Yirmi veya yirmi beş sigarayı muhtevi paketlerden:

1. Tarife fiyatı yirmi beş kuruş ve daha yukarı olanların beher paketine 13 kuruş;

2. Tarife fiyatı on iki kuruştan yirmi beş kuruşa kadar olanların beher paketine 6 kuruş;

3. Tarife fiyatı on buçuk kuruş olan ince sigara ile subay sigaralarının beher paketine 5 kuruş;

4. Tarife fiyatı on iki kuruştan aşağı olanların beher paketine 2,5 kuruş.

B) Tütünler:

Yirmi veya yirmi beş gram tütünü muhtevi paketlerden:

1. Beşinci atelye ve ikinci köylü tütünlerinin beher paketine 3 kuruş;

2. Diğer her nevi tütünlerin beher paketine 5 kuruş.

C) Muhtelif:

1. Paketi yirmi beş gramlık olan yerli enfiyenin beher paketine 5 kuruş;

2. Tömbekilerin beher paketine 4 kuruş;

3. Püroların beher adedine 2 kuruş;

4. Sigarilosların beher adedine 1 kuruş.

II. İçkiler:

A) Rakı:

1. 50 derecelik rakıların 100 santilitrelik beher şişesine 85 kuruş, 50 santilitrelik beher şişesine 35 kuruş ve 25 santilitrelik beher şişesine 25 kuruş, 15 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş.

2. 45 derecelik rakıların 100 santilitrelik beher şişesine

santilitrelık beher şişesine 35 kuruş;

50 derecelik rakının 25, kanyanın 35 ve 45 derecelik rakının 50 santilitrelık beher şişesine 25 kuruş;

43 derecelik rakının 50, vermutun 70, birinci ve ikinci sınıf likörlerin 25 santilitrelık beher şişesine 15 kuruş;

50 derecelik rakının 15, 45 derecelik rakının 15 ve 25, 43 derecelik rakı ile votkanın 25, kanyanın 15 ve vermutun 50 santilitrelık beher şişesine 12,5 kuruş;

Şarapların ve biraların beher litresine on kuruş;

MADDE 8. — Memleket içinde satılan her nevi tuzdan kilo başına bir kuruş müdafaa vergisi almır. Bu vergi satış fiyatına zam suretiyle İnhisarlar idaresince tahsil olunur.

İnhisarlar idaresince doğrudan doğruya yabancı memleketlere satılan tuzlar müdafaa vergisinden müstesnadır.

MADDE 8. — 7 nci madde mucibince tahsil edilecek olan işbu munzam müdafaa vergileri Gümrük ve inhisarlar ve-killiğinin 10 mart 1942 tarihinde tarife fiyatlarına yaptığı

Mal. E.

derecelik rakı ile vermutun 100 santilitrelik beher şişesine 35 kuruş;

50 derecelik rakının 25, konyanın 35 ve 45 derecelik rakının 50 santilitrelik beher şişesine 25 kuruş;

43 derecelik rakının 50, vermutun 70, birinci ve ikinci sınıf likörlerin 25 santilitrelik beher şişesine 18 kuruş;

50 derecelik rakının 15, 45 derecelik rakının 15 ve 25, 43 derecelik rakı ile votkanın 25, Kanyanın 15 ve vermutun 50 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş;

Şarapların ve biraların beher litresine on kuruş;

B. E.

55 kuruş, 50 santilitrelik beher şişesine, 25 kuruş, 15 ve 25 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş;

3. 43 derecelik rakıların 100 santilitrelik beher şişesine 35 kuruş, 50 santilitrelik beher şişesine 18 kuruş ve 25 santilitrelik beher şişesine, 12,5 kuruş;

B) Votkanın 100 santilitrelik beher şişesine 55 kuruş, 50 santilitrelik beher şişesine, 35 kuruş ve 25 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş;

C) Her nevi likörlerin 100 santilitrelik beher şişesine 85 kuruş, 50 santilitrelik beher şişesine 35 kuruş ve 25 santilitrelik beher şişesine 18 kuruş;

D) Kanyanın 70 santilitrelik beher şişesine 55 kuruş, 35 santilitrelik beher şişesine 25 kuruş ve 15 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş;

E) Vermutun 100 santilitrelik beher şişesine, 35 kuruş, 70 santilitrelik beher şişesine 18 kuruş ve 50 santilitrelik beher şişesine 12,5 kuruş;

F) Şarapların ve biranın beher litresine 10 kuruş;

•

MADDE 8. — 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesinin asker sigaralarına ait fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Asker sigara ve tütününden müdafaa vergisi alınmaz. Asker sigarası ve tütününün erat ve erbaşılarla erbaşıardan gayri kimseler tarafından satın alınması veya bulundurulması yasaktır. Erat ve onbaşılarla erbaşıardan gayri kimselerin elinde bulunan asker sigara ve tütünleri Hükûmetçe müsadere olunarak İnhisarlar idaresine verilir ve bunların beher sigara veya gramından bir kuruş para cezası alınır. Bu ceza yarım liradan az ve iki yüz liradan fazla olamaz. Bu suretle verilecek asker sigara ve tütünlerinin aylık veya yıllık miktarı İcra Vekilleri Heyetince tâyin olunur.

MADDE 9. — 1722 numaralı kanuna bağlı mukavelenamede münderiç standard nevinden inhisar kibritlerinin vasati 50 çöpü muhtevi beher kutusundan 3828 ve 4040 numaralı kanunlar mucibince almakta olan 0,75 kuruş müdafaa vergisi 2,25 kuruşa ve çakmak taşlarının beher adedinden almakta olan 3 kuruş müdafaa vergisi 9 kuruşa çıkarılmıştır.

MADDE 10. — 3702 numaralı kanun mucibince tiyatro, sinema ve konserlerden alınan

MADDE 9. — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 10. — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen.

zamlar içindedir. Bu suretle alınacak olan müdafaa vergisi 2460, 3828 ve 4040 sayılı kanunlar mucibince tahsil olunan müdafaa vergilerine ilâveten Hazineye yatırılır.

MADDE 9. — 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesinin asker sigaralarına ait fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Asker sigara ve tütününden müdafaa vergisi alınmaz. Asker sigarası ve tütününün erat ve onbaşılarla erbaşıardan gayri kimseler tarafından satın alınması veya bulundurulması yasaktır. Erat ve onbaşılarla erbaşıardan gayri kimselerin elinde bulunan asker sigara ve tütünleri Hükûmetçe müsadere olunarak İnhisarlar idaresine verilir ve bunların beher sigara veya gramından bir kuruş para cezası alınır.

Bu ceza yarım liradan az ve 200 liradan fazla olamaz; İnhisarlar idaresince bir ayda veya yılda verilecek asker sigara veya tütününün âzami miktarı İcra Vekilleri Heyetince tâyin olunur.

MADDE 10. — Hükûmetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 11. — Hükûmetin 10 ncu maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

MADDE 8. — İktisat encümeninin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 8. — Gümrük ve inhisarlar encümeninin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 9. — Hükümetin 9 uncu maddesi aynen.

MADDE 9. — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 10. — 3702 numaralı kanun mucibince tiyatro, sinema ve konserlerden alınan

MADDE 10. — Maliye encümeninin 10 ncu maddesi aynen.

Hâ.

resme 4040 numaralı kanunun 33 ncü maddesiyle yapılmış olan %10 zam, % 30 za çıkarılmıştır. Bu zamdan belediye ve Darülaceze hissesi ayrılmaz.

MADDE 11. — 4040 numaralı kanunun 36 ncı maddesi mucibince alınan ihracat vergisinin nisbeti % 10 olarak değiştirilmiştir.

İk. E.

MADDE 11. — 4040 sayılı kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 36. — Türkiye'den çıkarılan yerli ve gümrük vergisi ödenerek veya muafliktan istifade ettirilerek evvelce Türkiye'ye sokulmuş eşyadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit ve ilân olunacaklardan maadası aşağıda yazılı hükümlere göre gümrük çıkış vergisine tabidir.

A) Vergiye eşyanın Türkiye'deki teslim mevkiinde bu yer vesikalarında yazılı değilse son ihraç mahallinde vasıtaya yüklenmesine kadar olan masraflarla birlikteki (F. O. B.) satış kıymeti esas tutulur.

(S. İ. F.) satışlarda eşyanın yukarıda yazılı Türkiye'deki son ihraç mevkiilerinden yabancı memleketlerdeki teslim mahalline kadar olan sigorta ve navlun ücretleri bu kıymetten indirilir.

Eşyanın kıymeti orijinal fatura ve mense şahadetnameleri ve S. İ. F. satışlarda indirilecek sigorta ve navlun ücretleri de vesikalariyle ihracatçısı tarafından tevsih olunur. Bunların birer kopyaları müsbit evrak olarak beyannameleri ile birlikte gümrüğe verilir.

Eşyanın orijinal fatura ve mense şahadetnamelerinde gösterilen kıymetleri arasında fark bulunduğunu takdirde yüksek olanı vergiye esas tutulur.

Bunlarda yazılı kıymetler yalnız yabancı parası olarak

G. İ. E.

MADDE 12. — 4040 sayılı kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 36. — Türkiye'den çıkarılan yerli ve gümrük vergisi ödenerek veya muafliktan istifade ettirilerek evvelce Türkiye'ye sokulmuş eşyadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit ve ilân olunacaklardan maadası aşağıda yazılı hükümlere göre gümrük çıkış vergisine tâbidir.

A) Vergiye eşyanın Türkiye'deki teslim mevkiinde bu yer vesikalarında yazılı değilse son ihraç mahallinde vâsıtaya yüklenmesine kadar olan masraflarla birlikteki (F. O. B.) satış kıymeti esas tutulur.

(S. İ. F.) satışlarda eşyanın yukarıda yazılı Türkiye'deki son ihraç mevkiilerinden yabancı memleketlerdeki teslim mahalline kadar olan sigorta ve navlun ücretleri bu kıymetten indirilir.

Eşyanın kıymeti orijinal fatura ve mense şahadetnameleri ve S. İ. F. satışlarda indirilecek sigorta ve navlun ücretleri de vesikalariyle ihracatçısı tarafından tevsih olunur. Bunların birer kopyeleri müsbit evrak olarak beyannameleriyle birlikte gümrüğe verilir.

Eşyanın orijinal fatura ve mense şahadetnamelerinde gösterilen kıymetleri arasında fark bulunduğunu takdirde yüksek olanı vergiye esas tutulur.

Bunlarda yazılı kıymetler yalnız yabancı parası olarak

Mal. E.

resme4040 numaralı kanunun 33 ncü maddesiyle yapılmış olan % 10 zam, % 30 a çıkarılmıştır.

MADDE 11. — 4040 sayılı kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 36. — Türkiye'den çıkarılan yerli ve gümrük vergisi ödenerek veya muafliktan istifade ettirilerek evvelce Türkiye'ye sokulmuş eşyadan İcra Vekilleri Heyetince tesbit ve ilân olunacaklardan maadası aşağıda yazılı hükümlere göre gümrük çıkış vergisine tabidir. (İcra Vekilleri Heyetince gümrük çıkış vergisinden istisnasına karar verilecek olanlar karar tarihinden itibaren bir ay zarfında Büyük Millet Meclisine bildirilir).

A) Vergiye eşyanın Türkiye'deki teslim mevkiinde bu yer vesikalarında yazılı değilse son ihraç mahallinde vasıtaya yüklenmesine kadar olan masraflarla birlikteki (F. O. B) satış kıymeti esas tutulur.

(S. İ. F.) satışlarda eşyanın yukarıda yazılı Türkiye'deki son ihraç mevkiilerinden yabancı memleketlerdeki teslim mahalline kadar olan sigorta ve navlun ücretleri bu kıymetten indirilir.

Ankonsinyasyon suretiyle veya her hangi bir satış akit ve muamelesi olmaksızın çıkarılan eşyanın emsaline nazaran birinci fıkra dairesinde kıymetleri beyan edilir ve vergiye bu kıymetler esas tutulur.

Eşyanın kıymeti orijinal fatura ve menşe şahadetnameleri ve S. İ. F. Satışlarda indiri-

B. E.

MADDE 11. — 4040 numaralı kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Türkiye'den çıkarılan yerli ve gümrük vergisi ödenerek veya muafliktan istifade ettirilerek evvelce Türkiye'ye sokulmuş mallar, aşağıda yazılı hükümlere göre gümrük çıkış vergisine tâbidir.

A) Gümrük çıkış vergisinin matrahı, malların Türkiye'de teslim mevkiindeki, eğer bu mevki vesikalarında yazılı değilse son ihraç mahallinde vasıtaya yüklenmesine kadar olan masraflarla birlikte satış bedelidir.

(S. İ. F.) satışlarda malın Türkiye'deki son ihraç mevkiinden yabancı memleketlerdeki teslim mahalline kadar olan sigorta ücretleriyle navlun, satış bedellerinden indirilir:

Konsinyasyon suretiyle veya her hangi bir satış akit ve muamelesi olmaksızın çıkarılan malların vergisine, Türkiye'de son ihraç mevkiinde vasıtaya yüklenmesine kadar olan masraflarla birlikte, emsalinin satış bedeline nazaran beyan edilen kıymeti matrah ittihaz olunur.

İhracat bedelleri üzerinden Hükümetçe verilen primler vergi matrahına ithal olunur. Bu primlerin nisbetleri Ticaret vekâletince zamanında Gümrük ve inhisarlar vekâletine bildirilir.

Satış bedeli, orijinal fatura

gösterilmiş ise giriş muamele vergisine esas tutulan vasati kurlar üzerinden Türk parasına çevrilir.

B) Verginin nisbeti % 10 dur. İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü eşyanın vergi nisbetini indirmeye salâhiyetlidir.

C) Bu vergiyi, eşyayı Türkiye'den çıkaran ve gümrük kanununun muaddel 32 nci maddesi gereğince çıkış beyannamesini tanzim eden mal sahipleri veya nakilleri peşin olarak gümrük idarelerine ödemekle mükelleftirler.

Bunlar (2) nüsha olarak verecekleri beyannamelerinde çıkarılacak eşyanın «A» fıkrasında yazılı F. O. B. kıymetini ve S. İ. F. satışlarda bu kıymetten indirileceği yazılı masrafları da göstermeğe mecburdurlar.

Eşyanın tamamı vasıtaya yüklenmeden miktarının tesbiti mümkün olmayan hallerde % 10 fazlası depozito olmak üzere çıkış vergisi beyana göre alınır. Bu halde mahsup işi son partinin yüklenmesinden en çok bir hafta içinde bitirilir.

Çıkış beyannamesi verenler, beyannamenin gümrükçe tescilinden sonra eşyayı çıkarmaktan vaz geçtiklerini gümrüğe bildirdikleri veya tescil tarihinden itibaren en çok on gün içinde gümrük muamelelerini yaptırıp vergilerini ödemedikleri takdirde beyannameler iptal olunur.

D) Çıkış vergisi gümrük muayene memurları, bulunmadıkları yerlerde muayene işi kendisine verilenler tarafından tahakkuk ettirilir.

Bu memurlar, mükelleflerin

gösterilmiş ise giriş muamele vergisine esas tutulan vasati kurlar üzerinden Türk parasına çevrilir.

B) Verginin nisbeti % 10 dur. İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü eşyanın vergi nisbetini indirmeye salâhiyetlidir.

C) Bu vergiyi, eşyayı Türkiye'den çıkaran ve Gümrük kanununun muaddel 32 nci maddesi gereğince çıkış beyannamesini tanzim eden mal sahipleri veya nakilleri peşin olarak gümrük idarelerine ödemekle mükelleftirler.

Bunlar (2) nüsha olarak verecekleri beyannamelerinde çıkarılacak eşyanın (A) fıkrasında yazılı F. O. B. kıymetini ve S. İ. F. satışlarda bu kıymetten indirileceği yazılı masrafları da göstermeğe mecburdurlar.

Eşyanın tamamı vâsitaya yüklenmeden miktarının tesbiti mümkün olmayan hallerde % 10 fazlası depozito olmak üzere çıkış vergisi beyana göre almır. Bu halde mahsup işi son partinin yüklenmesinden en çok bir hafta içinde bitirilir.

Çıkış beyannamesi verenler beyannamenin gümrükçe tescilinden sonra eşyayı çıkarmaktan vaz geçtiklerini gümrüğe bildirdikleri veya tescil tarihinden itibaren en çok on gün içinde gümrük muamelelerini yaptırıp vergilerini ödemedikleri takdirde beyannameler iptal olunur.

D) Çıkış vergisi gümrük muayene memurları bulunmadıkları yerlerde muayene işi kendisine verilenler tarafından tahakkuk ettirilir.

Bu memurlar, mükelleflerin

Mal. E.

lecek sigorta ve navlun ücretleri de vesikalariyle ihracatçısı tarafından tevsih olunur. Bunların birer koypaları müsbit evrak olarak beyannameleleriyle birlikte gümrüğe verilir.

Eşyanın orijinal fatura ve menşe şahadetnamelerinde gösterilen kıymetleri arasında fark bulunduğu takdirde yüksek olanı vergiye esas tutulur.

Bunlarda yazılı kıymetler yalnız yabancı parası olarak gösterilmiş ise giriş muamele vergisine esas tutulan vasati kurlar üzerinden Türk parasına çevrilir.

B) Verginin nisbeti % 10 dur. İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü eşyanın vergi nisbetini indirmeye salâhiyetlidir.

C) Bu vergiyi, eşyayı Türkiyeden çıkaran ve Gümrük kanununun muaddel 32 nci maddesi gereğince çıkış beyannamesini tanzim eden mal sahipleri veya vekilleri peşin olarak gümrük idaresine ödemekle mükelleftirler.

Bunlar (2) nüsha olarak verecekleri beyannamelerinde çıkarılacak eşyanın (A) fıkrasında yazılı F. O. B. kıymetini ve S. İ. F. satışlarında bu kıymetten indirileceği yazılı masrafları da göstermeğe mecburdurlar.

Eşyanın tamamı vasıtaya yüklenmeden miktarının tesbiti mümkün olmıyan hallerde % 10 fazlası depozito olmak üzere çıkış vergisi beyana göre alınır. Bu halde mahsup işi son partinin yüklenmesinden en çok bir hafta içinde bitirilir.

Çıkış beyannamesi verenler beyannamenin gümrükçe tescilinden sora eşyayı çıkarmaktan

B. E.

ve menşe şahadetnameleriyle, (S. İ. F.) satışlarda satış bedelinden indirilecek sigorta ücreti ve navlun da vesikalariyle tevsih olunur.

Bu vesikaların birer sureti müsbit evrak olarak beyannamelerle birlikte Gümrük idaresine verilir.

Orijinal fatura ve menşe şahadetnamesinde yazılı satış bedeli ve mal kıymeti arasında fark bulunursa yüksek olanı vergiye matrah olur. Bunlarda yazılı bedel veya kıymetler yalnız yabancı para ile gösterilmiş ise beyannamenin gümrüklerce tescil edildiği ay içinde ithalât muamele vergisinin tahakkukuna esas tutulan vasati kurlar üzerinden Türk parasına çevrilir.

B) Verginin nisbeti % 10 dur. İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü malların vergi nisbetini indirmeye salâhiyetlidir.

C) Bu vergiyi, malları Türkiye'den çıkaran ve Gümrük kanununun muaddel 32 nci maddesi gereğince çıkış beyannamesini tanzim eden mal sahipleri veya vekilleri peşin olarak Gümrük idaresine ödemekle mükelleftirler.

Bunlar iki nüsha olarak verecekleri beyannamelerinde, çıkarılan malların A fıkrasında yazılı satış bedelini, S. İ. F. satışlarda bu bedelden indirilecek sigorta ücretiyle navlunu da gösterirler. İhracat bedelleri üzerinden Hükümetçe verilen primler, beyana tabi olmayıp vergiyi tahakkuk ettiren memurlar tarafından doğrudan doğruya vergi matrahına ilâve olunur.

vergi matrahına giren kıymet ve masraflara ait beyanlarını ve vesikalarını tetkik ve hakikata uygun gördükleri takdirde kabul ederler. Noksan buldukları takdirde tesbit edilen miktarları vergiye esas tutarlar.

Mükellefler kendi beyanlarına göre tahakkuk ettirilen vergiye itiraz edemezler.

Eşyanın beyan edilen cins ve nevi veya matraha giren unsurları muayene sonunda değiştirilmiş veya vergi nisbeti yükseltilmiş olursa beyanname üzerinde alâkalıdan imza alınarak yapılacak tebliğ tarihinden (7) gün içinde Tarife kanununun 30 ncu maddesinde yazılı eksperler heyetine müracaat edilebilir. Bu itirazlar giriş gümrük vergisi hakkındaki usul ve esaslar dairesinde gümrük idareleri vasıtasıyla yapılır. Gümrükler bunları en çok (8) gün içinde müdafaalarıyla birlikte eksperler heyetine verirler. Bu heyet de (10) gün içinde karar verir, bu karar katidir.

Mükellefler, eksperler heyetinin kararından önce mallarını çıkarmak isterlerse ekspertiz için lüzumlu muameleleri tamamen yapmak ve beyanlarına göre ödemeleri lâzımgelen vergiyi katî ve farkını depozito olarak yatırmak şartlarıyla bu istekleri gümrüklerce kabul olunur.

E) Çıkarış vergisinin tahakkuk ve tahsili ile diğer muamelelerinde bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde gümrük ve gümrük tarifesi kanunlarının ilgili hükümleri tatbik olunur.

vergi matrahına giren kıymet ve masraflara ait beyanlarını ve vesikalarını tetkik ve hakikate uygun gördükleri takdirde kabul ederler. Noksan buldukları takdirde tesbit edilen miktarları vergiye esas tutarlar.

Mükellefler, kendi beyanlarına göre tahakkuk ettirilen vergiye itiraz edemezler.

Eşyanın beyan edilen cins ve nevi veya matraha giren unsurları muayene sonunda değiştirilmiş veya vergi nisbeti yükseltilmiş olursa beyanname üzerinde alâkalıdan imza alınarak yapılacak tebliğ tarihinden (7) gün içinde Tarife kanununun 30 ncu maddesinde yazılı eksperler heyetine müracaat edilebilir. Bu itirazlar giriş gümrük vergisi hakkındaki usul ve esaslar dairesinde gümrük idareleri vasıtasıyla yapılır. Gümrükler bunları en çok (8) gün içinde müdafaalarıyla birlikte eksperler heyetine verirler. Bu heyet de (10) gün içinde karar verir, bu karar katidir.

Mükellefler, eksperler heyetinin kararından önce mallarını çıkarmak isterlerse ekspertiz için lüzumlu muameleleri tamamen yapmak ve beyanlarına göre ödemeleri lâzımgelen vergiyi katî ve farkını depozito olarak yatırmak şartlarıyla bu istekleri gümrüklerce kabul olunur.

E) Çıkarış vergisinin tahakkuk ve tahsili ile diğer muamelelerin de bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Gümrük ve Gümrük tarifesi kanunlarının ilgili hükümleri tatbik olunur.

Türkiye'den katî olarak ih-

Mal. E.

vaz geçtiklerini gümrüğe bildirdikleri veya tescil tarihinden itibaren en çok on gün içinde gümrük muamelelerini yaptırıp vergilerini ödemedikleri takdirde beyannameler iptal olunur.

D) çıkış vergisi gümrük muayene memurları bulunmadıkları yerde muayene işi kendisine verilenler tarafından tahakkuk ettirilir.

Bu memurlar, mükelleflerin vergi matrahına giren kıymet ve masraflara ait beyanlarını ve vesikalarını tetkik ve hakikate uygun gördükleri takdirde kabul ederler. Noksan buldukları takdirde tesbit edilen miktarları vergiye esas tutarlar.

Mükellefler, kendi beyanlarına göre tahakkuk ettirilen vergiye itiraz edemezler.

Eşyanın beyan edilen cins ve nevi veya matraha giren unsurları muayene sonunda değiştirilmiş veya vergi nisbeti yükseltilmiş olursa beyanname üzerinde alâkalıdan imza alınarak yapılacak tebliğ tarihinden «7» gün içinde Tarife kanununun 30 ncu maddesinde yazılı eksperler heyetine müracaat edebilirler. Bu itirazlar giriş gümrük vergisi hakkındaki usul ve esaslar dairesinde gümrük idareleri vasıtasıyla yapılır. Gümrükler bunları en çok (8) gün içinde müdafaalarıyla birlikte eksperler heyetine verirler. Bu heyet te (10) gün içinde karar verir, bu karar katiptir.

Mükellefler, eksperler heyetinin kararından önce mallarını çıkarmak isterlerse ekspertiz için lüzumlu muameleleri ta-

B. E.

Malların tamamı vassataya yüklenmedikçe miktarı tesbit olunamıyan hallerde çıkış vergisi % 10 fazlasıyla beyana göre almır. Bu suretle alman % 10 fazla depozito sayılır ve son partinin yüklenmesinden itibaren en çok yedi gün içinde mahsup veya sahibine iade muamelesi bitirilir.

Çıkış beyannamesini verenler, beyannamenin Gümrük idaresince tescilinden sonra malları çıkarmaktan vazgeçtiklerini yazı ile gümrüğe bildirirler veya tescil tarihinden itibaren on gün içinde gümrük muamelelerini yaptırıp vergilerini ödemelerse beyannameler iptal olunur.

D) Gümrük çıkış vergisi, gümrük muayene memurları ve bulunmıyan yerlerde muayene işi kendilerine verilen memurlar tarafından tahakkuk ettirilir. Bu memurlar mükelleflerin beyanlarını ve vesikalarını tetkik ve hakikate uygun görürler ise kabul ederler. Noksan buldukları takdirde tesbit ettikleri miktarları matraha esas tutarlar.

Mükellefler kendi beyanlarına göre tahakkuk ettirilen vergiye itiraz edemezler. Malların beyan edilen cinsi ve nevi muayene sonunda değiştirilmiş veyahut bedel veya kıymeti arttırılmış olursa beyanname üzerinde alâkalıdan imza alınarak yapılacak tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde Gümrük tarife kanununun 30 ncu maddesinde yazılı eksperler heyetine itiraz edebilirler. Bu itirazlar, giriş gümrük vergisi hakkındaki usul ve esaslar dairesinde gümrük idareleri vası-

Türkiye'den katı olarak ihraç olunduktan sonra gittiği memleketin gümrüğünden dışarı çıkmıyarak veya muvakkat kabul usulüne tabi tutulup asli mahiyeti hiç değişmiyerek en çok bir yıl içinde geri getirilen ve Tarife kanununun besineci maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre ithal gümrük vergisinden muaf tutulan eşyanın alınmış çıkış vergileri de geri verilir.

F) Mükellefler, beyannamelerinde eşyanın bu kanuna göre alınacak vergiye esas olan kıymet ve masraflarıyla vergiden muaf veya inik vergiye tabi olanları ayırt edecek surette cins, nevi ve miktarlarını doğru ve tam bildirmeğe mecburdurlar.

Mükelleflerin beyanaları ile idarece yapılacak tahakkuk arasında bu verginin % 5 den ziyade noksan alınmasını icabetirecek derecede fark görülürse tahakkuk ettirilen vergiden başka fark kadar da ayrıca para cezası alınır.

Bu para cezaları Gümrük kanununun 107 nci maddesine göre dağıtılır.

G) Bu vergiye tabi eşyanın vergisini vermeden hudud haricine çıkaran veya buna teşebbüs edenlerle bu eşyayı, vergi müstesnalari arasında göstermek üzere hile ve desise istimali suretiyle hakikate aykırı beyanda bulunanlar hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla birlikte çıkış vergisinin bir katı tutarınca ağır para cezası hükmolunur ve eşya, müsadere edilir. Müsadereleri kabil olmıyan hallerde bunların vergiye matrah olan

raç olunduktan sonra gittiği memleketin gümrüğünden dışarı çıkmıyarak veya muvakkat kabul usulüne tabi tutulup asli mahiyeti hiç değişmiyerek en çok bir yıl içinde geri getirilen ve Tarife kanununun 5 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre ithali gümrük vergisinden muaf tutulan eşyanın alınmış çıkış vergileri de geri verilir.

F) Mükellefler, beyannamelerinde eşyanın bu kanuna göre alınacak vergiye esas olan kıymet ve masraflarıyla vergiden muaf veya inik vergiye tabi olanları ayırt edecek surette cins, nevi, ve miktarlarını doğru ve tam bildirmeğe mecburdurlar.

Mükelleflerin beyanaları ile idarece yapılacak tahakkuk arasında bu verginin % 5 den ziyade noksan alınmasını icabetirecek derecede fark görülürse tahakkuk ettirilen vergiden başka fark kadar da ayrıca para cezası alınır.

Bu para cezaları Gümrük kanununun 107 nci maddesine göre dağıtılır.

G) Bu vergiye tabi eşyanın vergisini vermeden hudud haricine çıkaran veya buna teşebbüs edenlerle bu eşyayı, vergi müstesnalari arasında göstermek üzere hile ve desise istimali suretiyle hakikate aykırı beyanda bulunanlar hakkında 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte çıkış vergisinin bir katı tutarınca ağır para cezası hükmolunur ve eşya, müsadere edilir. Müsadereleri kabil olmıyan hallerde bunların vergiye matrah olan kıymeti de ağır para cezası olarak hükmolunür.

Mal. E.

mamen yapmak ve beyanlarına göre ödemeleri lâzımgelen vergiyi katî ve farkını depozito olarak yatırmak şartıyla bu istekleri gümrüklerce kabul olunur.

E) Çıkış vergisinin tahakkuk ve tahsili ile diğer muamelelerin de bu kanunda hükmü bulunmayan hallerde Gümrük ve Gümrük tarifesi kanunlarının ilgili hükümleri tatbik olunur.

Türkiye'den katî olarak ihraç olunduktan sonra gittiği memleketin gümrüğünden dışarı çıkmıyarak veya muvakkat kabul usulüne tabi tutulup asli mahiyeti hiç değişmiyerek en çok bir yıl içinde geri getirilen ve Tarife kanununun 5 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre ithali gümrük vergisinden muaf tutulan eşyanın alınmış çıkış vergileri de geri verilir.

F) Mükellefler, beyannamelerinde eşyanın bu kanuna göre alınacak vergiye esas olan kıymet ve masraflarıyla vergiden muaf veya inik vergiye tabi olanları ayırt edecek surette cins, nevi ve miktarlarını doğru ve tam bildirmeğe mecburdurlar.

Mükelleflerin beyanlarıyla idarece yapılacak tahakkuk arasında bu verginin % 5 den ziyade noksan alınmasını icabetirecek derecede fark görülürse tahakkuk ettirilen vergiden başka fark kadar da ayrıca para cezası alınır.

Bu para cezaları Gümrük kanununun 107 nci maddesine göre dağıtılır.

G) Bu vergiye tabi eşyanın vergisini vermeden hudut hari-

B. E.

tasiyle yapılır. Gümrük idareleri bunları en çok sekiz gün içinde mütalâalarıyla birlikte eksperler heyetine verirler. Bu heyet on gün içinde kararını verir. Bu karar katidir.

Mükellefler, eksperler heyetinin kararmdan önce mallarını çıkarmak isterler ise ekspertiz için lüzumlu muameleleri tamamen yapmak ve beyanlarına göre ödemeleri lâzımgelen vergiyi katî, farkını depozito olarak yatırmak şartıyla bu istekleri gümrüklerce kabul olunur.

E) Gümrük çıkış vergisinin tahakkuk ve tahsili ile diğer muamelelerinde bu kanunda hükmü bulunmayan hallerde Gümrük ve Gümrük tarifesi kanunlarının ilgili hükümleri tatbik olunur.

Türkiye'den katî olarak ihraç olunduktan sonra gittiği memleketin gümrüğünden dışarı çıkmıyarak veya muvakkat kabul usulüne tabi tutulup asli mahiyeti hiç değişmiyerek en çok bir yıl içinde geri getirilen ve Gümrük tarife kanununun 5 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasına göre ithali, gümrük vergisinden muaf tutulan mallardan evvelce alınmış çıkış vergileri geri verilir.

F) Mükellefler, beyannamelerinde malların bu kanuna göre alınacak vergiye matrah olan bedel veya kıymet ve masraflarıyla vergiden muaf veya inik nisbete tabi olanları ayırt edecek surette cins, nevi ve miktarlarını doğru ve tam bildirmeğe mecburdurlar.

Mükelleflerin beyanlarıyla idarece yapılacak tahakkuk arasında bu verginin % 5 den ziyade noksan alınmasını ica-

kıymeti de ağır para cezası olarak hükmedilir.

Bu fıkra hükümleri 1918 numaralı kanuna göre tabik olunur.

H) Eşya Türkiye dışına çıkarıldıktan sonra beyanname ve diğer vesikaların tetkik ve teftişi sonunda maddi hesap hatası, veya eşyanın cins ve nevi ve miktarına göre yanlış olarak inik tarife veya muaflik tabiki sebepleriyle vergi alınmamış veya eksik veya fazla alınmış olduğu anlaşılırsa Hazine alacakları ve fazlalar giriş gümrüğü vergisi eksik ve fazlaları hakkındaki hükümler ve esaslar dairesinde ve o müddetler içinde istenir veya geri verilir.

Bu verginin tarh, tahakkuk ve tahsiline müteallik muameleler dolayısıyla yabancı memleketlere eşya çıkaranların kanuni ve ticari bütün defter, kayıt ve vesikalarını Gümrük ve inhisarlar müfettiş ve muavinleriyle Gümrük başmüdür, müdür ve muavinleri ve tahakkuk memurları teftiş ve kontrola salâhiyetli olup mükelleflerde bunları göstermeğe mecburdurlar.

Bu fıkra hükümleri 1918 numaralı kanuna göre tatbik olunur.

H) Eşya Türkiye dışına çıkarıldıktan sonra beyanname ve diğer vesikaların tetkik ve teftişi sonunda maddi hesap hatası, veya eşyanın cins ve nevi ve miktarına göre yanlış olarak inik tarife veya muaflik tabiki sebepleriyle vergi alınmamış veya eksik veya fazla alınmış olduğu anlaşılırsa Hazine alacakları ve fazlalar giriş gümrüğü vergisi eksik ve fazlaları hakkındaki hükümler ve esaslar dairesinde ve o müddetler içinde istenir veya geri verilir.

I) Hususi kanunların her nevi vergi ve resim istisna ve muafliklarına ait hükümleri çıkış vergilerine şâmil değildir.

Bu verginin tarh tahakkuk ve tahsiline müteallik muameleler dolayısıyla yabancı memleketlere eşya çıkaranların kanuni ve ticari bütün defter, kayıt ve vesikalarını Gümrük ve inhisarlar müfettiş ve muavinleriyle Gümrük başmüdür, müdür ve muavinleri ve tahakkuk memurları teftiş ve kontrola salâhiyetli olup mükellefler de bunarı göstermeğe mecburdurlar.

Mal. E.

cine çıkaran veya buna teşebbüs edenlerle bu eşyayı, vergi müstesnalari arasında göstermek üzere hile ve desise istimali suretiyle hakikate aykırı beyanda bulunanlar hakkında 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte çıkış vergisinin bir katı tutarınca ağır para cezası hükmolunur ve eşya müsadere edilir. Müsadereleri kabil olmıyan hallerde bunların vergiye matrah olan kıymeti de ağır para cezası olarak hükmedilir.

Bu fıkra hükümleri 1918 numaralı kanuna göre tatbik olunur.

H) Eşya Türkiye dışına çıkarıldıktan sonra beyanname ve diğer vesikaların tetkik ve teftişi sonunda maddi hesap hatası, veya eşyanın cins ve nevi ve miktarına göre yanlış olarak inik tarife veya muaflik tatbiki sebepleriyle vergi alınmamış veya eksik veya fazla alınmış olduğu anlaşılırsa Hazine alacakları ve fazlalar giriş gümrüğü vergisi eksik ve fazlaları hakkındaki hükümler ve esaslar dairesinde ve o müddetler içinde istenir veya geri verilir.

İ) Hususi kanunların her nevi ve resim istisna ve muafliklarına ait hükümleri çıkış vergilerine şâmil değildir.

Bu verginin tarh, tahakkuk ve tahsiline müteallik muameleler dolayısıyla yabancı memleketlere eşya çıkaranların kanuni ve ticari bütün defter, kayıt ve vesikalarını iş yerlerinde ve çalışma saatleri dahilinde Gümrük ve inhisarlar müfettiş ve muavinleriyle gümrük baş müdür, müdür ve muavin-

B. E.

bettirecek derecede fark görülürse tahakkuk ettirilen vergiden başka fark kadar da ayrıca para cezası alınır.

Bu para cezaları Gümrük kanununun 107 nci maddesine göre dağıtılır.

G) Bu vergiye tâbi malların vergisini vermeden hudut haricine çıkaran veya buna teşebbüs edenler bu malları vergi müstesnalari arasında göstermek üzere hile ve desise istimali suretiyle hakikate aykırı beyanda bulunanlar hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla birlikte çıkış vergisinin bir katı tutarınca ağır para cezası hükmolunur ve mal müsadere edilir. Müsadere kabil olmıyan hallerde bunların vergiye matrah olması lâzımgelen kıymeti de ağır para cezası olarak hükmedilir.

Bu fıkra hükümleri 1918 numaralı kanuna göre tatbik olunur.

H) Mallar Türkiye dışına çıkarıldıktan sonra beyanname ve diğer vesikaların tetkik ve teftişi sonunda maddi hesap hatası, veya eşyanın cins, nevi ve miktarına göre yanlış olarak inik nisbet veya muaflik tatbiki sebepleriyle vergi alınmamış veyahut eksik veya fazla alınmış olduğu anlaşılırsa Hazine alacakları ve fazlalar giriş gümrük vergisi eksik ve fazlaları hakkındaki hükümler ve esaslar dairesinde ve o müddetler içinde istenir veya geri verilir.

İ) Hususi kanunların her nevi vergi ve resim istisna ve muafliklarına ait hükümleri gümrük çıkış vergisine şâmil değildir.

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

MADDE 12. — Banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin muamele vergisine 3828 numaralı kanunun 4 ncü maddesiyle yapılmış olan zam, bir misli arttırılmıştır.

MADDE 13. — Türkiye dahilinde imal olunan maddelerle, yabancı memleketlerde imal olunup Türkiye'ye ithal edilen maddelerden alınan muamele vergilerinin nisbeti yüzde 12,5 a çıkarılmıştır.

MADDE 12. — Hükûmetin 12 nci maddesi aynen.

MADDE 13. — Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen.

MADDE 14. — 28 . V . 1940 tarihli ve 3843 numaralı kanunun 9 ncu maddesine aşağıdaki 28 nci numara eklenmiştir :

28 - Yerli nebati maddelerden (Pamuk hariç) imal edilen çuvallar.

MADDE 13. — Hükûmetin 12 nci maddesi aynen.

MADDE 14. — Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen.

MADDE 15. — İktisat encümeninin 14 ncü maddesi aynen.

Mal. E.

leri ve tahakkuk memurları teftiş ve kontrola salâhiyetli olup mükellefler de bunları göstermeğe mecburdurlar.

Gümrük müfettiş ve muavinleriyle baş müdür, müdür ve muavinleri ve tahakkuk memurları yukarıki fıkrada yazılı vazife dolayısıyla öğrendikleri sırları ifşa edemezler. Hilâfına hareket edenler Türk ceza kanununun 198 nci maddesine göre ceza görürler. Bunlardan cürümleri tekerrür edenler bir daha Devlet Hizmetinde kullanılmazlar.

MADDE 12. — Hükûmetin 12 nci maddesi aynen.

MADDE 13. — Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen.

B. E.

İcra Vekilleri Heyeti lüzum gördüğü malları gümrük çıkış vergisinden istisna edebilir.

J) Bu verginin tarh, tahakkuk ve tahsiline müteallik muameleler dolayısıyla yabancı memleketlere eşya çıkaranların kanuni ve ticari bütün defter, kayıt ve vesikalarını iş yerlerinde ve çalışma saatleri dahilinde Gümrük ve inhisarlar müfettiş ve muavinleriyle Gümrük başmüdür, müdür ve muavinleri ve tahakkuk memurları teftiş ve kontrola salâhiyetli olup mükellefler de bunları göstermeğe mecburdurlar.

Teftiş ve kontrola salâhiyetli memurlar yukarıki fıkrada yazılı vazife dolayısıyla öğrendikleri sırları ifşa edemezler. Hilâfına hareket edenler Türk ceza kanununun 198 nci maddesine göre ceza görürler. Bunlardan suçları tekerrür edenler bir daha Devlet hizmetinde kullanılmazlar.

MADDE 12 — Hükûmetin 12 nci maddesi aynen

MADDE 13 — Hükûmetin 13 ncü maddesi aynen

Hü.

MADDE 14. — 2731 numaralı kanunun birinci maddesiyle 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince istihlâk vergisine tabi tutulmuş olan maddelerden:

A) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 5 nci bendinin A, B, C fıkralarında yazılı eşya ile 8 nci bendinin C fıkrasında yazılı eşyadan gümrük ithalât umumî tarifesinin 84 ncü numarasına giren eşyanın istihlâk vergilerine % 10;

B) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 5 nci bendinin D, E ve F fıkralarında ve 6, 7 ve muaddel 9 ve 10 numaralı bentlerinde yazılı bilûmum eşyanın istihlâk vergilerine % 50;

C) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 8 numaralı bendinde yazılı deri ve mamulâtın (Yukarıki A fıkrasında yazılı olanlar hariç) ve 11 nci bendinde yazılı her nevi demir ve çelik ve 12 nci bendinde yazılı bakır ve halitasının istihlâk vergilerine iki misil;

D) 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin 1 numaralı bendinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren ipek ve ipelikleri, ipek ve mahlût ipek mensucat, ipekten ve mahlût ipekten hazır eşyanın istihlâk vergilerine iki misil;

E) 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin diğer bentlerinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren bilûmum eşyanın istihlâk vergilerine % 50;

Zam yapılmıştır.

Bu zam gerek memleket içinde imal ve istihsal, gerekse ya-

İk. E.

MADDE 15. — 2731 numaralı kanunun birinci maddesiyle 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince istihlâk vergisine tabi tutulmuş olan maddelerden:

A) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 5 nci bendinin D, E, F fıkralarıyla muaddel 9 ve 10 numaralı bendlerinde yazılı bilûmum eşyanın istihlâk vergilerinin asıllarına % 40;

B) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 8 numaralı bendinde yazılı deri ve mamulâtın «bu bendin C fıkrasında yazılı eşyadan gümrük ithalât umumî tarifesinin 84 ncü numarasında yazılı olanlar hariç» ve 11 nci bendinde yazılı her nevi demir ve çelik ve 12 nci bendinde yazılı bakır ve halitasının vergilerinin asıllarına iki misil;

C) 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin 1 numaralı bendinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren ipek ve ipelikleri, ipek ve mahlût ipek mensucat, ipekten ve mahlût ipekten hazır eşyanın istihlâk vergilerinin asıllarına bir misil;

D) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 6 ve 7 nci bendlerinde yazılı eşya ile 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin diğer bendlerinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren bilûmum eşyanın istihlâk vergilerine % 50 zam yapılmıştır.

Bu zam gerek memleket içinde imal ve istihsal gerekse yabancı memleketlerden Türkiye-

G. I. E.

MADDE 16. — İktisat encümeninin 15 nci maddesi aynen.

Mal. E.

MADDE 14. — İktisat encümeninin 15 nci maddesi aynen.

B. E.

MADDE 14 — 2731 numaralı kanunun birinci maddesiyle 3828 numaralı kanunun 8 nci madesi mucibince istihlâk vergisine tabi tutulmuş olan maddelerden :

A) 2731 numaralı kanunun birinci madesinin 5 nci bendinin D. E. F. fıkralarıyla muaddel 9 ve 10 numaralı bendlerinde yazılı bilûmum eşyanın istihlâk vergilerinin asıllarına % 40;

B) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 8 numaralı bendinde yazılı deri ve mamulâtın «Bu bendin G fıkrasında yazılı eşyadan Gümrük ithalât umumî tarifesinin 84 ncü numarasında yazılı olanlar hariç» ve 11 nci bendinde yazılı her nevi demir ve çelik ve 12 nci bendinde yazılı bakır ve halitasının vergilerinin asıllarına iki misil;

C) 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin bir numaralı bendinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren ipek ve iplikleri, ipek ve mahlût ipek mensucat, ipekden ve mahlût ipektan hazır eşyanın istihlâk vergilerinin asıllarına bir misil;

D) 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 6 ve 7 nci bendlerinde yazılı eşya ile 3828 numaralı kanunun 8 nci maddesine bağlı cetvelin bir numaralı bendinden maada bendlerinde yazılı gümrük ithalât tarife numara ve pozisyonlarına giren bilûmum eşyanın istihlâk vergilerine % 50.

Zam yapılmıştır. Bu zam gerek memleket içinde imal ve istihsal gerekse yabancı memleketlerden Türkiye'ye ithal olunan eşyanın vergilerine şâ-

Hâ.

bancı memleketlerden Türkiye-ye ithal olunan eşyanın vergilerine şâmdir. Gümrük ithalât tarifesinin 129/B, 132/B, 494/A 1 numara ve pozisyonlarına giren eşya bu zamma tabi değildir.

MADDE 15. — Bu kanunun 7 ve 8 nci maddelerinde yazılı müdafaa vergileri hasılatı İnhisarlar idaresince Hazineye tediye olundukça varidat bütçesinde açılacak bir fasla irat kaydolunur ve fevkalâde Millî müdafaa masraflarına karşılık tuulur. Hasılatın Hazineye ne zaman ve ne suretle tediye olunacağı Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekâletlerince kararlaştırılır.

MADDE 16. — Tütün ve müskirattan alınacak müdafaa vergisi hakkındaki 2460 numaralı kanun, fevkalâde vaziyet dolaşısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan 3828 numaralı kanunun 7 ve 12 nci maddeleri ve 3828 numaralı kanuna ek 4040 numaralı kanunun 27 nci maddesi kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — 14 ncü maddenin B, C, D ve E fıkraları mucibince istihlâk vergilerine zam yapılmış olan eşya ve mevaddı yabancı memleketlerden ithal ederek toptan veya perakende satan ithalâtçılarla bu maddeleri ithalâtçılardan veya memleket içindeki ticari ve sınaî müesseselerden

İk. E.

ye ithal olunan eşyanın vergilerine şâmdir. Gümrük ithalât tarifesinin 129 B, 132B, 494 A 1 numara ve pozisyonlarına giren eşya bu zamma tabi değildir.

MADDE 16. — 2460, 3828, 4040 numaralı kanunlarla bu kanunun 7 nci maddesi mucibince inhisar maddelerinden alınacak müdafaa vergileri Hazineye tediye olundukça varidat bütçesinde açılacak bir fasla irad kaydolunur. Ve fevkalâde millî müdafaa masraflarına karşılık tutulur. Hasılatın Hazineye ne zaman ve ne suretle tediye olunacağı Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekâletince kararlaştırılır.

MUVAKKAT MADDE 1. — 15 nci madde mucibince istihlâk vergilerine zam yapılmış olan eşya ve mevaddı yabancı memleketlerden ithal ederek toptan veya perakende satan ithalâtçılarla bu maddeleri ithalâtçılardan veya memleket içindeki ticari ve sınaî müesseselerden mubayaa ederek satan

G. İ. E.

MADDE 17. — İktisat encümeninin 16 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 — İktisat encümeninin 1 nci muvakkat maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

mildir. Gümrük ithalât tarifesinin 129 B, 132 B, 494 A 1 numara ve pozisyonlarına giren eşya bu zamma tabi değildir.

MADDE 15. — İktisat encümeninin 16 ncı maddesi aynen.

MADDE 15. — 4040 numaralı kanunun 35 nci maddesi mucibince posta müraseleleriyle telgraflardan ve telefon abone bedelleriyle şehirler ve milletlerarası konuşmalardan alınmakta olan müdafaa vergisi bir misil arttırılmıştır.

MADDE 16. — 2460, 3828 ve 4040 numaralı kanunlarla bu kanunun 7 nci maddesi mucibince inhisar maddelerinden alınacak müdafaa vergileri İnhisarlar umum müdürlüğünce Hazineye verildikçe varidat bütçesinde açılacak bir fasla irat kaydolunur ve fevkalâde Millî Müdafaa masraflarına karşılık tutulur.

Hasılatın Hazineye ne zaman ve ne suretle verileceği Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekâletlerince kararlaştırılır.

MUVAKKAT MADDE 1. — 14 ncü madde mucibince istihlâk vergilerine zam yapılmış olan eşya ve mevaddı yabancı memleketlerden ithal ederek toptan veya perakende satan ithalâtçılarla bu maddeleri ithalâtçılardan veya memleket içindeki ticari ve sınaî müesseselerden mubayaa ederek satan

MUVAKKAT MADDE 1. — Maliye encümeninin 1 nci muvakkat maddesi aynen.

Hü.

mubayaa ederek satan toptancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal edip de 2731 numaralı kanunun 2 nci maddesinin 5 nci fıkrası mucibince istihlâk vergisinden muaf bulunan Sınai müesseseler kanununun neşri tarihinde ticarethane, mağaza, fabrika, imalâthane, ambar ve depolarında; şube veya acentaları veya komisyoncuları nezdinde veya sair yerlerde bulunan stoklarının cins, miktar ve sıklıklarını, pamuk, yün ve kıl mensucatta ayrıca bir metre murabbainın sıklığını ve buldukları yerleri aşağıdaki fıkrada yazılı ilânın yapıldığı ertesi gününden itibaren üç gün içinde bağlı oldukları varidat dairesine bildirmeğe mecburdurlar. Sınai müesseseler bu kanunun neşri tarihinde imali tekemmül etmemiş bulunan mevaddı iptidai madde halindeki miktar ve sıklıklarına göre beyannamelerine geçirirler.

Kanunun neşrinden evvel satılmış olmakla beraber mezkûr tarihte henüz müşteriye tevdi veya irsal suretiyle teslim edilmemiş olan mallar da mükellefin stokları meyanında beyanname gösterilir ve vergiye tabi tutulur.

Kanunun neşrinden evvel satılmış ve alıcıya gönderilmek üzere yola çıkarılarak satıcı elinden çıkmış ve kanunun neşri tarihinde henüz alıcının eline geçmemiş mallar alıcıya vâsıl olduğu günü takip eden günden itibaren üç gün içinde ayrı bir beyanname ile bildirilir.

Maliye daireleri bu kanunun neşrini mütaakıp yukarıki fıkrada yazılı beyannamelerin ve

İk. E.

toptancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal edipte 2731 numaralı kanunun 2 nci maddesinin 5 nci fıkrası mucibince istihlâk vergisinden muaf bulunan Sınai müesseseler kanununun neşri tarihinde ticarethane, mağaza, fabrika, imalâthane, ambar ve depolarında; şube veya acentaları veya komisyoncuları nezdinde veya sair yerlerde bulunan stoklarının cins, miktar ve sıklıklarını, pamuk, yün ve kıl mensucatta ayrıca bir metre murabbainın sıklığını ve buldukları yerleri aşağıdaki fıkrada yazılı ilânın yapıldığı ertesi gününden itibaren üç gün içinde bağlı oldukları varidat dairesine bildirmeğe mecburdurlar. Sınai müesseseler bu kanunun neşri tarihinde imali tekemmül etmemiş bulunan mevaddı iptidai madde halindeki miktar ve sıklıklarına göre beyannamelerine geçirirler.

Kanunun neşrinden evvel satılmış olmakla beraber mezkûr tarihte henüz müşteriye tevdi veya irsal suretiyle teslim edilmemiş olan mallar da mükellefin stokları meyanında beyanname gösterilir ve vergiye tabi tutulur.

Kanunun neşrinden evvel satılmış ve alıcıya gönderilmek üzere yola çıkarılarak satıcı elinden çıkmış ve kanunun neşri tarihinde henüz alıcının eline geçmemiş mallar alıcıya vâsıl olduğu günü takibeden günden itibaren üç gün içinde ayrı bir beyanname ile bildirilir.

Maliye daireleri bu kanunun neşrini mütaakıp yukarıki fıkrada yazılı beyannamelerin ve

G. I. E.

Mal. E.

B. E.

topdancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal edip de 2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin beşinci fıkrası mucibince istihlâk vergisinden muaf bulunan müesseseler ve kibrit inhisarı işletme şirketi acenteleriyle kibrit alım ve satımıyla iştigal eden diğer bilûmum hakikî ve hükmi şahıslar kanunun neşri tarihinde dükân, mağaza, fabrika, imalâthane, ambar ve depolarında; şube veya acenteleri veya komisyoncuları nezdinde veya sair yerlerde bulunan stoklarının cins, miktar ve sıklıklarını, pamuk, yün ve kıl mensucatta ayrıca bir metre murabbamın sıklığını ve buldukları yerleri aşağıdaki fıkırada yazılı ilânın yapıldığı gününden itibaren üç gün içinde bağlı oldukları varidat dairelerine bildirmeğe mecburdurlar. Sınai müesseseler bu kanunun neşri tarihinde imali tekemmül etmemiş bulunan mevaddi iptidai madde halindeki miktar ve sıklıklarına göre beyannamelelerine geçirirler.

Kibrit inhisarı işletme şirketine ait olup acentalar nezdinde emaneten bulunduğu kayıt ve vesikalarla tevsik edilen kibritler beyannameye ithal edilmez.

Kanunun neşrinden evvel satılmış olmakla beraber mezkûr tarihte müşteriye tevdi veya irsal suretiyle teslim edilmemiş olan mallar da mükellefin stokları meyanında beyannameye gösterilir ve vergiye tabi tutulur.

Kanunun neşrinden evvel satılmış ve alıcıya gönderilmek üzere yola çıkarılarak satıcı

Hâ.

rilmesini mahallerindeki yevmi gazetelerle ve yevmi gazete çıkmayan yerlerde sair mutat vâsıtalarla ilân ederler.

Mubayaa ettiği eşyayı umumiyet üzere, doğrudan doğruya müstehliklere satmayıp mutavassıtlara veya sınaî müesseselere satanlar bu maddenin tabikâtında toptancı sayılırlar; bunların müstehlike de mal satmaları toptancı vasıflarını değiştirmez.

MUVAKKAT MADDE 2. —

Muvakkat birinci madde mucibince verilecek beyannamelerin doğruluğu varidat dairelerince mükelleflerin defterleri ve ticari evrakı tetkik edilmek ve mevcut stokları gözden geçirilmek suretiyle sağlanır. Varidat daireleri bu suretle sağlanan beyannamelerde yazılı eşyanın miktar ve sikletine göre 14 nci maddede yazılı zam miktarlarında alâkadarlar namına istihlâk vergisini tarhederler. Ancak 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin beşinci bendinin D, E ve F fıkralarıyla 8 ve muaddel 9 ve 10 numaralı bendlerinde yazılı eşyanın stoklarına ait istihlâk vergisinin tarhında, 3828 numaralı kanunun 7 nci maddesiyle yapılmış olan % 10 zam hesaba ithal edilmez.

2731 numaralı kanunun ikinci

İk. E.

rilmesini mahallerindeki yevmi gazetelerle ve yevmi gazete çıkmayan yerlerde sair mutat vâsıtalarla ilân ederler.

Mubayaa ettiği eşyayı umumiyet üzere doğrudan doğruya müstehliklere satmayıp mutavassıtlara veya sınaî müesseselere satanlar bu maddenin tabikâtında toptancı sayılırlar. Bunların müstehlike de mal satmaları toptancı vasıflarını değiştirmez.

MUVAKKAT MADDE 2. —

Muvakkat birinci madde mucibince verilecek beyannamelerin doğruluğu varidat dairelerince mükelleflerin defterleri ve ticari evrakı tetkik edilmek ve mevcut stokları gözden geçirilmek suretiyle sağlanır. Varidat daireleri bu suretle sağlanan beyannamelerde yazılı eşyanın miktar ve sikletine göre 15 nci maddede yazılı zam miktarlarında alâkadarlar namına istihlâk vergisini tarhederler.

2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin beşinci fıkrası mucibince vergiden muaf bulunan sınaî müesseseler nezdinde mevcut olup muvakkat birinci madde hükmüne göre beyanname ile bildirilecek olan esya ve mevat için de mezkûr sınaî müesseseler namına aynı suretle istihlâk vergisi tarholunur.

Yapılan tetkikat neticesinde beyana tabi stoku bulunduğu

G. İ. E.

MUVAKKAT MADDE 2. —
İktisat encümeninin 2 nci muvakkat maddesi aynen.

Mal. E.

elinden çıkmış ve kanunun neşri tarihinde henüz alıcının eline geçmemiş mallar alıcıya vâsıl olduğu günü takibeden günden itibaren üç gün içinde ayrı bir beyanname ile bildirilir.

Maliye daireleri bu kanunun neşrini mütaakıp yukarıki fıkarda yazılı beyannamelerin verilmesini mahallerindeki gündelik gazetelerle ve gündelik gazete çıkmıyan yerlerde sair mütat vasıtalarla ilân ederler.

Mubayaa ettiği eşyayı umumiyet üzere doğrudan doğruya müstehliklere satmayıp mutavassıtlara veya smai müesseselere satanlar bu maddenin tabikâtında toptancı sayılırlar. Bunların müstehlike de mal satmalarını toptancı vasıflarını değıştirmez.

MUVAKKAT MADDE 2. —
Muvakkat birinci madde mucibince verilecek beyannamelerin doğruluğı varidat dairelerinden mükelleflerin iş yerlerinde ve çalışma saatleri içinde defterleri ve ticari evrakı tetkik etmek ve mevcut stokları gözden geçirilmek suretiyle sağlanır. Varidat daireleri bu suretle sağlanan beyannamelerde yazılı eşyanın miktar ve sıkletine göre 15 nci maddede yazılı zam miktarlarında alâkadarlar namına istihlâk vergisi ve kibrit, çakmak taşlarında da beher kutu kibrit için 1,5 ve beher çakmak taşı için 6 kuruş hesabıyla müdafaa vergisi tarhederler.

2731 numaralı kanunun ikinci maddesinin beşinci fıkrası mucibince vergiden muaf bulunan smai müesseseler nezdinde mevcut olup muvakkat birinci madde hükmüne göre beyan-

B. E.

MUVAKKAT MADDE 2. —
Maliye encümeninin 2 nci muvakkat maddesi aynen.

Hâ.

maddesinin beşinci fıkrası mucibince vergiden muaf bulunan sınaî müesseseler nezdinde mevcut olup muvakkat birinci maddede hükmüne göre beyanname ile bildirilecek olan eşya ve mevad için de mezkûr sınaî müesseseler namına aynı suretle istihlâk vergisi tarholunur.

Yapılan tetkikat neticesinde, beyana tabi stoku bulunduğu halde müddeti içinde beyanname ile bildirmediği veya stokunu beyannameye noksan geçirdiği anlaşılana gizledikleri eşya ve mevaddm varidat dairelerince tesbit olunacak miktarları üzerinden vergi tarh ve bu vergiye beş kat zam icra edilir.

Tarholunan vergiler ve ceza zamları mükelleflere tebliğ olunur. Mükellefler verdikleri beyannamelerin muhteviyatına ve bu beyannamelere müsteniden tarholunan vergiye itiraz edemezler. Bunun haricinde kalan kanunlara karşı 3692 numaralı kanunun hükümleri dairelerinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namına yapılacak temyiz talepleri de aynı hükümlere tâbidir.

Tahakkuk eden vergiler ve ceza zamları, tahakkukunu takip eden aydan itibaren üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamla ve tahsili emval kanununa göre tahsil edilir.

İk. E.

halde müddeti içinde beyanname ile bildirmediği veya stokunu beyannameye noksan geçirdiği anlaşılana gizledikleri eşya ve mevaddm varidat dairelerince tesbit olunacak miktarları üzerinden vergi tarh ve bu vergiye beş kat zam icra edilir.

Tarholunan vergiler ve ceza zamları mükelleflere tebliğ olunur. Mükellefler verdikleri beyannamelerin muhteviyatına ve bu beyannamelere müsteniden tarholunan vergiye itiraz edemezler. Bunun haricinde kalan hususlara karşı 3692 numaralı kanunun hükümleri dairelerinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namına yapılacak temyiz talepleri de aynı hükümlere tabidir.

Tahakkuk eden vergiler ve ceza zamları, tahakkukunu takip eden aydan itibaren üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamla ve Tahsili emval kanununa göre tahsil edilir.

G. İ. E.

Mâl. E.

name ile bildirilecek olan eşya ve mevad için de mezkûr sınaî müesseseler namına aynı suretle istihlâk vergisi tarholur. Yapılan tetkikat neticesinde beyana tabi stoku bulunduğu halde müddeti içinde beyanname ile bildirmegi veya stokunu beyannameye noksan geçirdigi anlaşılanlara gizledikleri eşya ve mevaddın varidat dairelerince tesbit olunacak miktarları üzerinden vergi tarh ve bu vergiye beş kat zam icra edilir.

Tarholuan istihlâk vergileri ve ceza zararları ve kibrit ve çakmak taşlarında yalnız cezalı müdafaa vergileri mükelleflere tebliğ olunur. Mükellefler verdikleri beyannamelerin muhteviyatına ve bu beyannamelere müsteniden tarholunan vergiye itiraz edemezler. Bunun haricinde kalan hususlara karşı 3692 numaralı kanunun hükümleri dairesinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namına yapılacak temyiz talepleri de aynı hükümlere tâbidir.

Kibrit inhisarı işletme şirketi acentalarından meada mükellefler beyannamelerinde bildirdikleri kibrit ve çakmak taşlarının vergilerini, beyannamelerini verdikleri gün öderler. Bu mükellefler namına cezalı olarak tarholunan vergi ve zamlarla kibrit inhisarı işletme şirketi acentaları namına gerek beyannameye müsteniden gerekse cezalı olarak tarhedilen vergi ve zamlarla istihlâk vergi ve ceza zamları, tahakkuku nu takip eden aydan itibaren üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında öden-

B. E.

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

MUVAKKAT MADDE 3. —

Kibrit inhisarı işletme şirketi acentalarıyla kibrit alım ve satımıyla işigal eden diğer bilûmum hakiki ve hükmi şahıslar, kanunun neşri tarihinde, dükkân, mağaza, depo ve ambarlarında, komisyoncu, şube ve acentaları nezdinde ve sair yerlerde bulunan kibritlerle çakmak taşlarının miktarını bir beyanname ile birinci muvakkat maddede yazılı ilânın yapıldığıın ertesi gününden itibaren üç gün içinde bağı oldukları varidat dairesine bildirmeye mecburdurlar.

Kibrit inhisarı işletme şirketine ait olup acentalar nezdinde emaneten bulunduğu kayıt ve vesikalarla tevsik edilen kibritler beyannameye itih edilmez.

MUVAKKAT MADDE 4. —

Üçüncü muvakkat madde mucibince verilecek beyannamelerin doğruluğu varidat dairelerince mükelleflerin defterleri ve ticari evrakı tetkik etmek ve mevcut stokları gözden geçirilmek suretiyle sağlanır. Varidat daireleri bu suretle sağlanan beyannamelerde yazılı kibrit ve çakmak taşlarının miktarına göre beher kutu kibrit için 1,5 kuruş ve beher çakmak taşı için 6 kuruş hesabıyla alâkadarlar namına müdafaa vergisi tarhederler.

Yapılan tetkikat neticesinde beyana tabi stoku bulunduğu halde müddeti içinde beyanname ile bildirmediği veya stokunu beyannameye noksan ge-

MUVAKKAT MADDE 3. —

Hükûmetin 3 ncü muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKATMADDE 3. —

Hükûmetin 3 ncü muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4. —

Hükûmetin 4 ncü muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4. —

Hükûmetin 4 ncü muvakkat maddesi aynen.

Mal. E.

miyen taksitler % 10 zamlı ve
Tahsili emval kanununa göre
tahsil edilir.

Hü.

girdiği anlaşılmalara gizledikleri kibrit ve çakmak taşlarının varidat dairelerince tesbit olunacak miktarları üzerinde vergi tarh ve bu vergiye beş kat zam icra edilir.

Cezalı vergiler mükelleflere tebliğ olunur. Mükellefler verdikleri beyannamelerin muhteviyatına ve bu beyannamelere müsteniden tarholunan vergiye itiraz edemezler. Bunun haricinde kalan hususlara karşı 3692 numaralı kanunun hükümleri dairesinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namına yapılacak temyiz talebi de aynı hükümlere tabidir.

Kibrit inhisarı işletme şirketi acentalarından maada mükellefler beyannamelerinde bildirdikleri kibrit ve çakmak taşlarının vergilerini beyannamelerini verdikleri gün öderler. Bu mükellefler namına cezalı olarak tarholunan vergi ve zamlarla kibrit inhisarı işletme şirketi acentaları namına gerek beyannameye müsteniden gerekse cezalı olarak tarhedilen vergi ve zamlar tahakkukunu takibeden aydan itibaren üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamlı ve Tahsili emval kanununa göre tahsil edilir.

MUVAKKAT MADDE 5. —
Tütün ve ispirotolu içkilerden alınacak müdafaa vergileri hakkında 7 nci maddede kabul edilen nisbetler, bu maddelerin fiyatlarının Gümrük ve inhisarlar vekâletince tezyit edildiği 10 . III . 1942 tarihinden itibaren tatbik olunur.

İk. E.

G. İ. E.

MUVAKKAT MADDE 5. —
Tütün ve ispirotolu içkilerden alınacak müdafaa vergileri hakkında yedinci maddede kabul edilen zamlar bu maddelerin fiyatlarının Gümrük ve inhisarlar vekâletince tezyit edildiği 10 . III . 1942 tarihinden itibaren hesap olunur.

Mal. E.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 3.
İktisat emcimeninin muvakkat
beginci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 3. —
Tütütin ve ispirotolu içkilerden
almacak müdafaa vergileri hak-
kında yedinci maddede kabul
edilen zamlar bu maddelerin
fiyatlarının Gümrük ve inhisar-
lar vekâletince tezyit edildiği
10 . III . 1942 tarihinden itiba-
ren hesap olunur.

(S. Sayısı : 159)

Bu tarihten 1 Haziran 1942 tarihine kadar vâkı satışlardan 2460, 3828 ve 4040 numaralı kanunlara müsteniden alınmış ve alınacak olan müdafaa vergileri 7 nci maddedeki nisbetlere göre tayyün edecek miktardan düşülerek artan kısım ayrıca Hazineye ita ve 15 nci maddeye tevfikân irat kaydolunur.

MUVAKKAT MADDE 6. — 1942 malî yılı hayvanlar vergisi bu kanunun birinci maddesinde yazılı miktarlara göre tahakkuk ettirilir.

MUVAKKAT MADDE 7. — 3843 numaralı muamele vergisi kanuniyle ek ve tadilleri mucibince götürü vergiye bağlanmış olan mükellefler namına 1941 malî yılı içinde % 10 nisbet üzerinden tarhedilmiş olan 1942 malî yılı vergileri bu kanunun 13 ncü maddesiyle arttırılmış olan miktara göre tezyit olunur. Bu tezyit için mükelleflere ayrıca ihbarname tebliğ olunmaz.

Bu tarihten 1 Haziran 1942 tarihine kadar bu suretle ayrılacak zamlar da 16 ncı maddede yazılı hükümler dairesinde muameleye tabi tutulur.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 7. — Hükümetin 7 ncı muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 8. — Bu kanunun 11 ncı maddesiyle değiştirilen 4040 numaralı kanunun 36 ncı maddesinin E fıkrası hükümleri bu kanunun neşrinden önce çıkarılmış eşya hakkında da tatbik olunur.

Bu kanunun neşrinden önce çıkış vergisi ödenmiş olduğu halde fiilen çıkarılmamış eşyanın alınmış vergileri geri verilir.

MUVAKKAT MADDE 9. — Bu kanunun neşrinden önce satılmış olupta henüz Türkiyeden çıkarılmamış eşyanın çıkış vergileri satış akdinin yapıldı-

MUVAKKAT MADDE 5. — Hükümetin 6 ncı muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 6. — Hükümetin 7 ncı muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 7. — Bu kanunun 11 ncı maddesiyle değiştirilen 4040 numaralı kanunun 36 ncı maddesinin E fıkrası hükümleri bu kanunun neşrinden önce çıkarılmış eşya hakkında da tatbik olunur.

Bu kanunun neşrinden önce çıkış vergisi ödenmiş olduğu halde çıkarılmamış eşyanın alınmış vergileri geri verilir.

MUVAKKAT MADDE 8. — İktisat encümeninin 9 ncü muvakkat maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 4. —
Hükümetin 6 ncı muvakkat
maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4. —
Hükümetin muvakkat yedinci
maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5. —
Hükümetin 7 ncı muvakkat
maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5. —
Gümrük encümeninin muvak-
kat yedinci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 6. —
Bu kanunun 11 ncı maddesiyle
değiştirilen 4040 numaralı ka-
nunun 36 ncı maddesinin E
fıkrası hükümleri bu kanunun
neşrinden önce çıkarılmış eşya
hakkında da tatbik olunur.

Bu kanunun neşrinden önce
gümrük çıkış (İhracat) vergisi
ödenmiş olduğu halde çıkarıl-
mamış eşyanın alınmış vergileri
geri verilir.

MUVAKKAT MADDE 6. —
İktisat encümeninin muvakkat
9 ncü maddesi aynen.

Hâ.

İk. E.

G. İ. E.

MADDE 17. — Bu kanunun 9, 11, 12, 13 ve 14 ncü maddelerinin hükmü, kanunun neşri tarihinden, diğer maddelerinin hükmü 1 haziran 1942 tarihinden mer'idir. Şukadar ki, 1942 malî yılına şâmil olan zam ve mükellefiyetlerin tarh ve tahakkuk muameleleri kanunun neşri tarihinden itibaren icra olunur.

MADDE 18. — 4040 numaralı kanunun 40 ncı maddesi hükmü, bu kanun hakkında da caridir.

MADDE 19. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12 . III . 1942

Bş. V. Ad. V.

Dr. R. Saydam H. Menemencioğlu

M. M. V. Da. V.

A. R. Artunkal Fayık Öztürk

Ha. V. Ma. V.

Ş. Saracoğlu F. Ağralı

Mf. V. Na. V.

Yücel A. F. Cebesoy

İk. V. S. İ. M. V.

Sırrı Day

G. İ. V. Zr. V.

Muhlis Erkmen

Mü. V. Ti. V.

F. Engin M. Ökmen

ğı tarihte mer'î nispet üzerinden alınır.

Satış akidleri gümrüklere Ticaret vekâletinden tasdikli vesikalarla ispat olunur.

MADDE 17. — Bu kanunun 9, 11, 12, 13 ve 15 nci maddelerinin hükmü kanunun neşri tarihinden, diğer maddelerinin hükmü 1 haziran 1942 tarihinden mer'idir. Şukadar ki, 1942 malî yılına şâmil olan zam ve mükellefiyetlerin tarh ve tahakkuk muameleleri kanunun neşri tarihinden itibaren icra olunur.

MADDE 18. — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 19. — Hükûmetin 19 ncü maddesi aynen.

MADDE 18. — İktisat encümeninin 17 nci maddesi aynen.

MADDE 19. — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 20. — Hükûmetin 19 ncü maddesi aynen.

Mal. E.

B. E.

MADDE 16. — Hükûmetin 17 nci maddesi aynen.

MADDE 17. — Bu kanunun 9, 11, 12, 13, ve 14 ncü maddelerinin hükmü, kanunun neşri tarihinden, diğer maddelerinin hükmü 1 haziran 1942 tarihinden mer'idir.

MADDE 17. — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 18. — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 18. — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.

MADDE 19. — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.